

**НАРЕДБА № 6 ОТ 23 ОКТОМВРИ 2003 Г. ЗА МИНИМАЛНИТЕ
ИЗИСКВАНИЯ И УСЛОВИЯ ЗА ОТГЛЕЖДАНЕ НА ЖИВОТНИ В
ЗООЛОГИЧЕСКИ ГРАДИНИ И ЦЕНТРОВЕ ЗА ОТГЛЕЖДАНЕ И
РАЗМНОЖАВАНЕ НА ЗАЩИТЕНИ ВИДОВЕ ЖИВОТНИ (ЗАГЛ.
ДОП. - ДВ, БР. 44 ОТ 2009 Г.)**

*Обн. ДВ. бр.105 от 2 Декември 2003г., изм. ДВ. бр.43 от 26 Май 2006г., изм. ДВ.
бр.44 от 12 Юни 2009г.*

Глава първа. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) (Доп. - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) С тази наредба се определят минималните изисквания и условия за отглеждане на животни в зоологически градини и центрове за отглеждане и размножаване на защитени видове животни.

(2) Изискванията и условията по ал. 1 не се отнасят за болни и ранени животни, за които ветеринарен лекар е определил други изисквания и условия.

Чл. 2. (1) (Доп. - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) Собствениците или управителите на зоологически градини и центрoвете за отглеждане и размножаване на защитени видове животни осигуряват за животните по чл. 1, ал. 1 условия за живот, които:

1. удовлетворяват техните биологични изисквания и изискванията за запазването и размножаването им;

2. (доп. - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) осигуряват достатъчно пространство за свободно движение и нормално двигателно поведение, съобразено с вида, размера и броя на животните, достъп до вода и храна и допринасят за удължаването на живота на животните;

3. осигуряват нормално анатомично и физиологично развитие;

4. (доп. - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) гарантират, че животните ще бъдат подслонени съобразно вида и поведението им, като обитаемото пространство се структурира чрез дървета, растителни островчета, хълмове, големи камъни или други пространствени елементи, които да го доближават максимално до естествените условия на живот, характерни за съответния вид, и да предложат максимално разнообразна среда за обитание;

5. гарантират, че на животните няма да бъдат причинявани болка или страдания и няма да доведат до настъпване на аномалии в поведението им;

6. осигуряват максимално разстояние от външни субекти;

7. спомагат за поддържане на нормално физиологично състояние на животните и тяхната репродуктивна способност;

8. (изм. - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) позволяват максимално удовлетворяване на етологичните нужди на животните, като им предоставят необходимата социална среда и достатъчно лично пространство за всеки индивид;

9. (изм. - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) предотвратяват бягството на животни чрез изграждане на две последователни врати на огражденията за животни и други бариери (електропастири, водни или сухи ровове, огради с подходяща височина и др.), непозволяващи изпускането на животните извън предназначенията за тях ограждение, както и премахване на обекти, които биха подпомогнали възможно бягство.

(2) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) Собствениците или управителите по ал. 1

осигуряват за животните по чл. 1, ал. 1 следните грижи:

1. снабдяване с храна във форма и качество, отговарящо на изискванията на всеки конкретен биологичен вид;
2. ежедневно осигуряване на прясна храна и вода при съблюдаване на съответните хигиенни изисквания;
3. ежедневен контрол на условията на хранене и отглеждане;
4. (доп. - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) ежедневен контрол на уредите и системите, осигуряващи необходимите температура, влага и осветление във вътрешните помещения за отглеждане. Животните не трябва да имат пряк допир с отоплителните уреди.
5. поддържане високо ниво на превантивни и лечебни ветеринарни грижи за здравното състояние на животните с цел предотвратяване на заболявания, дисстрес и нараняване.

Чл. 3. (1) Работата по прилагане на изискванията по тази наредба и адаптирането към условията за отглеждане и размножаване на животните се провежда под ръководството на компетентни лица с висше образование и необходимата професионална квалификация в областта на биологията.

(2) Качеството и количеството на храната на животните и организирането на процеса на хранене се определят от специалисти с висше или средно образование и необходимата професионална квалификация в областта на зооинженерството и зоотехниката и съвместно с лицата по ал. 1.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) Здравното обслужване на животните се осъществява от ветеринарномедицински специалисти с висше или средно специално образование, като за човекоподобни маймуни се допуска и участие на хуманни лекари.

(4) Лицата, ангажирани с ежедневните грижи за хранене, поене на животните и почистване и дезинфекция на помещенията, в които те са настанени, задължително се инструктират и обучават за работа с диви животни от лицата по ал. 1, 2 и 3.

(5) (Нова - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) За осъществяване на ветеринарномедицинското обслужване от лицата по ал. 3 зоологическата градина трябва да има:

1. ветеринарна клиника (лечебница) на място, или
2. ветеринарна амбулатория (кабинет) на място и сключен договор с външна ветеринарна клиника (лечебница).

Глава втора. ОТГЛЕЖДАНЕ НА БОЗАЙНИЦИ

Раздел I. Отглеждане на слонове

Чл. 4. При отглеждането на слонове:

1. обитаемите пространства се ограждат:
 - а) с масивни решетки с височина над 1,80 м при женските и над 2,50 м при мъжките индивиди;
 - б) с изкопи без вода, с осигурен достъп до тях, като изкопите са достатъчно широки, за да може в тях да се движи възрастен слон;
2. външните съоръжения са върху естествена почва с пясъчни участъци;
3. подовата настилка за оборите може да бъде от различни материали (асфалт, дървени трупчета, сталит и др.), като се отчита тяхната топлинна изолация;
4. в откритата площ се осигуряват стълбове, стволове от дървета и други предмети, нужни за поддържането на кожата на слоновете;

5. да бъде осигурена възможност за къпане.

Раздел II. Отглеждане на примати

Чл. 5. (1) Приматите се отглеждат по двойки или в групи в зависимост от вида.

(2) Групите от млади мъжкари се отглеждат отделно, за да се избягва контакт на групата с женски индивиди.

(3) Самостоятелно отглеждане на примати се разрешава само в изключителни случаи и за период до една година при:

1. изолация поради заболяване;
2. заплаха за живота на примата от страна на други животни в стадото;
3. настъпване на полова зрелост на млади мъжки индивиди, когато трябва да се отделят от стадото и няма възможност за образуване на друга група;
4. при образуване на нова група.

Чл. 6. (1) Обзавеждането на клетката и волиерата за отглеждане на примати в зависимост от вида им включва някои от следните елементи:

1. вертикални и хоризонтални, дървени, въжени и други типове подвижни и неподвижни конструкции за осигуряване на естественото им поведение, така че да се използва цялото пространство;

2. гнезда за сядане, почивка и раждане, вкл. и за спане на няколко животни едновременно, въжета и мрежи на различни височини;

3. бленди, ниши и други възможности за отстъпление при отглеждане на повече от две животни;

4. естествени елементи на околната среда в подовото покритие и материала за гнезда;

5. растителност и места на слънце и сянка, както и защита от дъжд във външните клетки;

6. покритие на външните помещения от естествени материали.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) При външни ограждения, разположени на остров, като гранична зона се предвиждат ивици плитка вода. Водните препятствия се обезопасяват срещу удавяне на животните.

(3) При отглеждането на човекоподобни маймуни се използват решетки, осигурителни стъкла или гладки стени с невъзможна за преодоляване конструкция.

Раздел III. Отглеждане на хищници и перконоги

Чл. 7. Целогодишно на открито могат да се отглеждат само устойчиви на зимни условия видове хищници, за които се осигуряват предпазващи от бури и ветрове боксове за спане с насипана слама.

Чл. 8. За топлолюбиви видове хищници през студените годишни сезони се осигуряват отопляеми вътрешни боксове.

Чл. 9. (Изм. - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) Обзавеждането на вътрешното помещение и волиерата за отглеждане на хищници в зависимост от вида им включва следните елементи:

1. (доп. - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) ограждения с височина 2,50 м, съоръжени с кльон, монтиран под 45°, изградени върху фундамент, който не позволява прокопаването на дупки в него;

2. при добре катерещи се видове затворена отвсякъде клетка с ограда, с гладки стени, сухи и водни ями с достатъчна височина;

3. ограничителни ровове с издадена напред горна част или електроосигуровка;

4. водни ровове със съответна защита в зависимост от вида на хищника;

5. естествена почва, като при копаещите видове клетките не се засипват с рохкав пясък или чакъл;

6. пясъчна площадка за тоалет;

7. боксове и пещери за спане и раждане, близки до естествените условия за живот на хищника;

8. структуриране на оградения участък с катерушки, стволове от дървета, корени, бали сено, защитени от слънце и дъжд, камъни, скали, възможности за усамотяване и прикритие;

9. достатъчна растителност за съответния хищник;

10. басейни за къпане с размери, съответстващи на изискванията на вида.

Чл. 10. При отглеждането на перконоги:

1. за тюлените големината на бокса е по-голяма от дължината на тялото в легнало положение;

2. басейните за перконогите са с различна дълбочина, включващи плитководни зони;

3. допълнителни басейни се предвиждат за майки с поколението им.

Раздел IV. Отглеждане на копитни бозайници

Чл. 11. При отглеждането на копитни бозайници:

1. (изм. - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) обитаемите пространства се ограждат със:

а) решетки или стени с височина 1,30 м - за свине, 1,50 м - за хипопотами, 1,6 м - за коне и биволи, 1,8 до 2,0 м - за антилопи, газели, бизони, зубри, овни и елени, до 2,5 м - за кози;

б) ниски огради за тапири и носорози;

в) ровове с вода или без вода, осигурени срещу прескачането им;

г) ограда без остри ъгли;

2. оборите са:

а) с твърд под, насипан със слама и сено, като при носорозите сламата се насипва само при студена подова настилка;

б) с дървени скари за лежане за тапирите;

в) с топлоизолационно, лесно за измиване подово покритие за хипопотамите;

3. съоръженията на открито имат:

а) основна площ от естествена почва или пясък;

б) чакълести, рохкави и добре укрепени площи за ходене пред обора и в самия него с посипване при необходимост на кварцов пясък за жирафите;

в) неукрепени площи, насипани с пясък, предназначени за лежане и търкаляне;

г) наличие на възможности за къпане както за съоръженията на открито, така и в помещенията на закрито;

д) блато с кал за носорозите, биволите и прасетата;

е) сенчести площи с дървета и постройки за предпазване от силно слънце;

- ж) осигурена възможност за поддържане на кожата;
- 4. в пространството за козите се осигуряват каменни конструкции за катерене;
- 5. хранилките и поилките се закрепват посредством фундамент в земята, като при жирафите са окачени високо;
- 6. се осигуряват възможности за отделяне на екземпляри на откритите площи и вътрешните помещения;
- 7. подстъпите към съоръженията за къпане се снабдяват с рампа или ниски стъпала, а дълбоката част се обезопасява с ограда;
- 8. (отм. - ДВ, бр. 44 от 2009 г.)

Раздел V. Отглеждане на яйцеснасящи и торбести бозайници (Нов - ДВ, бр. 44 от 2009 г.)

Чл. 11а. (Нов - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) (1) Външното пространство при отглеждането на яйцеснасящи и торбести бозайници отговаря на следните изисквания:

1. да е оградено с бетонна ограда с гладки стени с височина 1,20 м и основа, вкопана в земята на един метър дълбочина, като основата на цялата клетка е от бетон, подсилен с арматура или мрежа, върху който се насипва минимум 1 м пръст, при ехидните и вомбатите;

2. да е оградено с мрежа, решетка или дървена ограда с височина 1 м при кенгуровите плъхове, от 1,8 до 2,0 м при кенгурата, оборудвана отгоре с кълън, монтиран под 45°, или сух ров, като:

а) над мрежата и до нея няма дървета поради опасност от бягство на катерещите се по дърветата видове;

б) оградата няма стърчащи части, които могат да причинят наранявания;

в) оградата има остър ъгъл, който да спомага за улавяне на животните;

г) основата на оградата е захваната по начин, който не позволява промушване под мрежата, като при кенгуровите плъхове основата е вкопана в земята на минимум 0,5 м дълбочина;

3. хищните торбести, опосумите и едрите видове посуми се отглеждат в телени и частично затворени волиери с достъп до вътрешно помещение или вътрешни волиери, като:

а) за изграждането се използва мрежа с размер на отворите 25/25 мм за едрите посуми и 12 мм/12 мм за захарните катерици, която не позволява навлизане на дребни гризачи при растителноядните видове;

б) подът е от бетон, покрит с пръст, за да се избегне прокопаването му от ровещите видове;

4. дребните посуми могат да се отглеждат в кафези или добре вентилирани терариуми;

5. в случайте по т. 1 и 2 се избягва ограждането с електопастир или воден ров.

(2) Външното пространство се обзавежда върху почвена покривка, като се осигуряват:

1. чакълести, рохкави и добре укрепени площи за ходене пред обора и в самия него;

2. неукрепени площи, насипани с пясък, предназначени за лежане и търкаляне;

3. постоянно наличие на трева за паша и прясна вода;

4. сенчести площи с дървета и постройки за предпазване от силно слънце;

5. каменни конструкции за катерене за скалните кенгура с пукнатини и пещери;

6. добре дренирано пространство с изградени подземни ходове при вомбатите;

7. добре структурирани пространства с дървени конструкции за катерене на дървесните видове.

Чл. 11б. (Нов - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) Вътрешните помещения за видовете по чл. 11а се изграждат:

1. сухи с твърд под, насипан със слама или сено, съоръжени с дървени нарове за лежане, като при кенгурата се избягва ползването на скари;
2. при вомбатите с основа на стените от бетон или камък на височина 1,20 м, които да не позволяват на животните да копаят в тях;
3. с хранилки и поилки, закрепени посредством фундамент в земята, при кенгурата, като се избягва поставянето на решетъчни хранилки.

Чл. 11в. (Нов - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) Освен изискванията по чл. 11а и 11б в съоръженията, в които се отглеждат животните:

1. се осигуряват възможности за разделяне на отглежданите екземпляри при нужда;
2. се поставят дървени гнездови къщички за живеещите в хралупи видове, като за материал за конструирането им не се използват силно миришещи лепила, токсични растения, третирана дървесина и метални листове.

Раздел VI. Отглеждане на гризачи (Нов - ДВ, бр. 44 от 2009 г.)

Чл. 11г. (Нов - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) (1) Обитаемите външни пространства при отглеждането на гризачи се оградят с ограда от мрежа, решетка, стъклена преграда или ров с бетонна външна стена с височина:

1. за видовете от род *Hystrix* - 1,20 м;
2. за мари, агути и капибари - 1,80 м.

(2) Добре катерещите се видове се отглеждат в телена или частично затворена волиера, като стените се изработват от мрежа, стъкло и други материали, които не позволяват да бъдат изгризани от животните.

(3) Основната площ на огражденията по ал. 1 и 2 е с бетон или друга твърда основа, покрита с естествена настилка, а когато пространството в случайта по ал. 1 се огражда с ров, основната площ може да бъде изцяло от земна маса.

(4) Мишевидните гризачи се отглеждат в добре затворени и вентилирани терариуми с твърд под, насипан със слама, пясък, сено или чамови стърготини, осигуряващи разнообразна среда, като предлагат:

1. система от тунели, пещери и кътове, изградени от тръби, гнездови камери и подобни или подов материал, в който могат да копаят тунели за усамотяване и криене;
2. система от катерушки, клони, полици, колела и люлки на различна височина;
3. места за наблюдения.

(5) Морските свинчета, прерийните кученца могат да се отглеждат в клетки, заградения със стъклена ограда с височина 1 м, с бетонова основа, покрита с естествена настилка, или добре вентилирани терариуми.

(6) Във външното и вътрешното пространство се осигуряват със:

1. сенчести площи с дървета и навеси за предпазване от силно слънце и течение;
2. дървени конструкции за катерене за дървесните видове и за прикритие на живеещите предимно на земята видове;
3. водно пространство, като подстъпите към съоръженията за къпане се снабдяват

с рампа или ниски стъпала;

4. пясъчни площадки за тоалет;

5. рохкава почва за копаене, като дебелината на слоя се определя от размера и броя на отглежданите животни, с възможности за прокопаване на тунели и изграждане на леговища;

6. допълнителен твърд естествен материал за гризане за поддържане на зъбите;

7. изкуствени гнезда, застлани със сух материал, като стърготини, сено и слама; гнездата да бъдат повече от възможните двойки, отглеждани в използваното пространство.

Чл. 12. (1) Конкретните размери на откритите участъци, клетки и басейни и съответните изисквания на отделните видове бозайници са представени в приложение № 1.

(2) За контрол на изискванията по ал. 1 вътрешните помещения се съоръжават с уреди за измерване на температура, влага и режим на осветяване.

Глава трета. ОТГЛЕЖДАНЕ НА ПТИЦИ

Раздел I. Отглеждане на папагали

Чл. 13. (1) При отглеждане на папагали в открити волиери за птиците се осигурява убежище или подслон.

(2) За видове, които обикновено се отглеждат в затоплени помещения, се оборудва вътрешна волиера с размери, съответстващи на външните.

(3) През зимата в убежищата се поставят хранилки и поилки.

(4) Подовете на кафезите, вътрешните волиери и убежищата се постилват с пясък, талаш от необработена дървесина, дървесни гранули, кора или с друг подходящ материал, позволяващ редовно почистване.

(5) Подът на външната волиера е от почва, пясък, дребен чакъл, баластра или други подобни естествени материали.

(6) Кафезите и волиерите се изработват от материал, който не е вреден за здравето на птиците, лесен за почистване и обработен така, че да не причинява наранявания.

(7) В кафезите, волиерите и убежищата се осигуряват най-малко по две пръчки за кацане с различна дебелина, разположени така, че да има свободна дълга отсечка за летене.

(8) В помещенията и убежищата се осигурява изобилна дневна светлина или оборудване за изкуствено осветление с параметри на дневното и с денонощен режим: 12 часа ден и 12 часа нощ.

Чл. 14. При отглеждане на ята от папагали по време на размножителния период се поставя по-голям брой гнездилици, отколкото са двойките птици в птичарника, за да се сведат до минимум споровете за тях.

Чл. 15. При отглеждане на папагали основната площ на кафеза и волиерата се увеличава с 50 % спрямо тази по приложение № 2 при:

1. всяка следваща двойка;

2. взети от природата птици през първите две години от отглеждането им в зоологическата градина.

Раздел II. Отглеждане на пойни птици

Чл. 16. (1) Температурата, при която се отглеждат пойни птици, трябва да съответства на температурата в района на естественото географско разпространение на птиците.

(2) За отглеждането на пойни птици целогодишно се осигурява убежище с температура не по-ниска от 10 °С.

(3) За европейските и високопланинските видове пойни птици е допустимо да се оставят да зимуват на открито при наличие на подходящо оборудвани за целта места.

(4) При отглеждане на северни и високоалпийски постоянни птици се съблюдават изискванията им по отношение на температурата.

(5) При отглеждане на тропически птици в кафези помещенията са отопляеми и се поддържа необходимата температура.

Чл. 17. В помещенията и убежищата се осигурява достатъчно дневна светлина и оборудване за изкуствено осветление с параметри на дневната светлина, като:

1. продължителността на осветяване се съобразява със специфичните потребности на вида и с годишното време;

2. денонощният режим на изкуственото осветление е с продължителност между 8 и 14 часа при спазване на ритъма ден/нощ.

Чл. 18. (1) Кафезите, волиерите и убежищата:

1. се оборудват така, че да не се създава опасност от нараняване на птиците и да не се пречи на почистването;

2. имат най-малко 3 стоянки от естествени клони, които са така отдалечени една от друга, че птиците да ги достигат с летене;

3. три от стените на кафеза са непрозрачни, а при волиерите - една от стените.

(2) Кафезите се изготвят от нерелефлектиращи пръчки.

(3) Кафезите се поставят на височина най-малко 0,80 м (с изключение при мътещите на земята птици).

(4) Външните (откритите) волиери отговарят на следните изисквания:

1. имат частичен покрив и убежище, защитено от неблагоприятни атмосферни условия (слънце, вятър, дъжд), което по всяко време може да бъде използвано от птиците;

2. имат височина най-малко 1,70 м;

3. са с под, покрит с пясък, дървен гранулат, почва или подобен материал; да се поддържа чист;

4. осигуряват възможности за скриване, спане и гнездене на птиците;

5. частично са залесени с неотровни растения;

6. осигуряват възможности за къпане на птиците.

Раздел III. Отглеждане на совоподобни и соколоподобни птици

Чл. 19. (1) Совоподобните и соколоподобните птици се отглеждат само във волиери, които осигуряват възможности за движение и летене, изключващи наранявания

при видовете:

1. с дълги, широкоплощни криле, относително бавно ускоряващи се при полет;
2. с дълги, тесни криле, ускоряващи се относително бавно, малко подвижни, но бързолетящи;
3. с къси, овални, заоблени криле и дълга опашка, ускоряващи се бързо и много подвижни.

(2) Съобразно специфичните им анатомични особености птиците по ал. 1 могат да бъдат настанени във:

1. телени волиери - само за видове по ал. 1, т. 1 и 2;
2. частично затворени волиери;
3. затворени от всички страни волиери.

Чл. 20. Вътрешното обзавеждане на волиерата трябва да:

1. подпомага извършването на целенасочени и възможно най-дълги полети;
2. дава възможност за лежане и стоене чрез различни плоски конструкции в горните части на волиерата;
3. предлага възможности за отстъпление и защитни зони, откъдето птиците да наблюдават околността;
4. предлага лесни за почистване съдове за хранене и къпане в зависимост от големината на птицата;
5. предлага пръти за кацане, разположени така, че да са предпазени от замърсяване с екскременти;
6. предлага защита при неблагоприятни климатични условия;
7. осигурява специфичната температура за вида птица;
8. осигурява места за мътене според вида на птицата - различни дървета, скали, на земята, хралупи (дупки, пещери).

Чл. 21. Совоподобните и соколоподобните птици се отглеждат по двойки, като някои видове според спецификата им могат да се отглеждат в групи.

Раздел IV. Бягащи птици (Нов - ДВ, бр. 44 от 2009 г.)

Чл. 21а. (Нов - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) (1) Бягащите птици се отглеждат в заградени дворове с ограда с височина минимум 1,8 м, с осигурени закрити помещения.

(2) Оградата е със здрава конструкция, като носещите колони са забити минимум 40 см в земята. Оградната мрежа е солидна с отвори не по-големи от 50 г 50 мм.

(3) За всяка двойка се осигуряват две съседни външни ограждения с проход с широчина 1,5 м, за да бъдат разделяни птиците, когато няма поносимост между мъжките и женските в периода след излюпване и отглеждане на малките до тяхното израстване. Между двете ограждения се осигурява визуална връзка.

(4) Изискването по ал. 3 не се прилага за щраусите, които отглеждат малките си в семейна група.

Чл. 21б. (Нов - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) Външното пространство се обзавежда така, че да предлага:

1. възможности за отстъпление и защитни зони;
2. естествена подова покривка, както и места, насипани с пясък за къпане, съобразени с големината на птицата, като при казуарите да има и малък плитък воден

басейн;

3. навес за защита от неблагоприятни климатични условия, като силно слънце и дъжд;
4. места за мътене според вида на птицата;
5. озеленяване с храсти и ниски дървета, като се избягват отровни за птиците растителни видове.

Чл. 21в. (Нов - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) Закритото помещение се осигурява със:

1. достатъчно дневна светлина, като прозорците, до които птиците имат непосредствен контакт, се обезопасяват с мрежи;
2. лесен за почистване и дезинфекция бетонов под, насипан с пясък, дребен чакъл (0,5 - 2 мм) или дървени кори, които периодично се подменят;
3. гнездови площадки за мътене, насипани с пясък или сено;
4. отопление за видовете, които не могат да издържат на ниски температури.

Чл. 21г. (Нов - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) Външното и вътрешното помещение се осигуряват със съоръжения за изолиране на птиците по време на подаване на храна и почистването на клетката през периода на отглеждане на малките.

Раздел V. Отглеждане на пингвини (Нов - ДВ, бр. 44 от 2009 г.)

Чл. 21д. (Нов - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) (1) При отглеждане на пингвини външното и вътрешното пространство се осигуряват със:

1. сух участък, достатъчен да събере всички отглеждани птици, да позволи да има териториални спорове между тях и да предлага достатъчно гнездова територия през размножителния период; участъкът може да е изграден от лед, бетон, пясък, камъни и чакъл, полиуретан, прах, фибростъкло, трева и др.;

2. басейн за плуване и къпане, като в случай че се предвидят канали между два отделни басейна или разширения, широчината им да позволява свободно разминаване на две птици;

3. пространство за изолация, необходимо при принудително създаване на двойки, поведенчески проблеми, отглеждане на пилетата от двамата родители и здравни проблеми;

4. карантинна зона за новодошли или болни птици, отделена от основната експозиция, разполагаща с отделна въздушна и водна система, с минимум сухо пространство за една птица 1 м² и басейн със същата площ и дълбочина 1 м.

(2) Външното пространство:

1. се снабдява с осигуряващи сянка конструкции и пръскачки за охлаждане на пространството при температури над 29,4° C;

2. се осигурява срещу навлизане на хищници.

(3) Вътрешното пространство се снабдява със:

1. филтрираща въздуха система с филтри, които могат да задържат спори по 10 микрона;

2. охладителна система за поддържане на минусови температури за полярните видове.

(4) Крановете, сифоните и преливниците на басейна се покриват, за да се избегне прекият достъп на птиците до тях.

Чл. 21е. (Нов - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) (1) За осигуряване на социална среда по чл. 2, т. 8 пингвините се отглеждат в групи от най-малко 3 двойки от един и същи вид.

(2) При спазване на изискването по ал. 1 птиците могат да се отглеждат в смесени експозиции от няколко вида пингвини, рибарки от вида *Larosterna inca*, синеек корморан (*Phalacrocorax atriceps* spp) и гага (*Somateria mollissima*).

Раздел VI. Отглеждане на водоплаващи птици (Нов - ДВ, бр. 44 от 2009 г.)

Чл. 21ж. (Нов - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) (1) При отглеждане на водоплаващи птици външното и вътрешното пространство, както и тропическите къщи се снабдяват с воден басейн, размерът на който зависи от размера и броя отглеждани птици.

(2) Водните басейни по ал. 1 са:

1. с достатъчна големина за броя на птиците;
2. частично озеленени с водна, а около него със сухоземна растителност, които да осигуряват места за гнездене;
3. отделени от посетителите с тревна площ;
4. с дълбочина минимум 0,50 - 0,80 м за патици и гмурци и 1,50 м за пеликани и лебеди;
5. снабдени с плуващи или постоянни острови за почивка или гнездене на птиците, застлани с естествени материали, като папур, тръстика, сено и др.;
6. с дървени конструкции за гнездене на кормораните.

Чл. 21з. (Нов - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) Водоплаващите птици могат да се отглеждат в смесени експозиции от различни видове птици и бозайници при спазване на условията по чл. 26, ал. 1.

Раздел VII. Отглеждане на щъркелоподобни и жеравоподобни птици (Нов - ДВ, бр. 44 от 2009 г.)

Чл. 21и. (Нов - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) При отглеждането на чаплови и жеравоподобни птици външното пространство:

1. се огражда с ограда с височина минимум 3,7 м, снабдена с кълон, монтиран под 45°, ако птиците са с нарушена летателната способност поради отстраняване на карпометакарпуса на едното крило или по друга причина;
2. е телена или частично затворена волиера в случай на напълно здрави птици;
3. е с осигурен достъп до закрито помещение за тропическите видове;
4. е с мрежа, непозволяваща на птиците да промушват главата си през отворите ѝ;
5. е с вкопана в земята основа на оградата, за да не позволява проникването на хищници;
6. е с ъгли на оградата, които да спомагат за улавяне на птиците.

Чл. 21й. (Нов - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) (1) Външното пространство се обзавежда така, че да предлага:

1. възможности за отстъпление, визуални бариери за намаляване на ефекта на безпокойство от близкия контакт с хора и защитни зони;
2. естествена подова покривка, както и места, насипани с пясък за къпане,

съобразени с големината на птицата, като при водолюбивите видове има плитък воден басейн с увеличаваща се дълбочина от 20 до 60 см за жеравите и 45 - 70 см за фламингите;

3. навес с три плътни стени за защита от неблагоприятни климатични условия, като при видове, издръжливи на зимни условия, може да се ползва като единствено убежище, без да се изгражда отоплено вършно помещение;

4. дървета или други конструкции, на които да се разположат гнездови платформи за гнездещите по дърветата видове;

5. за фламингите обширно кално пространство за гнездене и ходене, както и пространство за хранене с диаметър 1 - 1,5 м и дълбочина 15 см, отделено от основния басейн по т. 2.

(2) При оформянето на пространството по ал. 1 за отглеждане на фламинго не се използват големи камъни, чакъл, храсти, лен, върби и палми.

Чл. 21к. (Нов - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) Вътрешното помещение при отглеждането на чаплови и жеравоподобни птици отговаря на следните изисквания:

1. сухо с твърд под, насипан със пясък или дървени стърготини;

2. осигурява кацалки с различна дебелина в зависимост от размера на птиците, разположени така, че да има свободна дълга отсечка за летене;

3. осветено е добре от дневна светлина или оборудвано с изкуствено осветление с параметри на дневното;

4. включва плитък воден басейн с увеличаваща се дълбочина от 20 до 60 см и големина, съответстваща на размера и естествените изискванията на птиците;

5. предлага визуален контакт на обслужващия персонал с птиците.

Раздел VIII. Отглеждане на кокошеви птици и гълъбови птици (Нов - ДВ, бр. 44 от 2009 г.)

Чл. 21л. (Нов - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) (1) Кокошевите и гълъбовите птици се отглеждат във:

1. частично затворени волиери с открити фронтове с мрежа с малки отвори, които не позволяват проникване на дребни гризачи и птици или излизане извън техните рамки на новоизлюпени пилета и осигуряват възможности за движение и летене;

2. тропически къщи.

(2) При отглеждане на тропическите видове на открито волиерата е с вътрешно отопляемо помещение или връзка с тропическа къща.

(3) Изключения от ал. 1, т. 1 се правят за обикновен паун (*Pavo cristatus*) и токачка (*Numida meleagris*), които могат целогодишно да се отглеждат свободно на територията на зоологическата градина.

Чл. 21м. (Нов - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) Вътрешно волиерата се обзавежда така, че да са осигурени:

1. възможности за отстъпление и защитни зони, където птиците да се крият;

2. естествена подова покривка, както и места, насипани с пясък за къпане, съобразени с големината на птицата;

3. пръти или дървета за кацане и нощуване, разположени така, че да са предпазени от замърсяване с екскременти;

4. места за мътене според вида на птицата - различни дървета, укрития на земята;

5. озеленяване с храсти и ниски дървета, които да изпълняват функцията за места за гнездене и почивка, като се избягват отровни за птиците растителни видове;

6. навес за защита от неблагоприятни климатични условия, като силно слънце и дъжд, или достъп до вътрешно помещение;

7. плитък басейн за къпане на гълъбовите птици.

Чл. 21н. (Нов - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) Вътрешните помещенията се изграждат така, че да осигуряват:

1. достатъчно дневна светлина, като прозорците, до които птиците имат непосредствен контакт, да са обезопасени с мрежи;

2. лесен за почистване и дезинфекция бетонов под, насипан с пясък, дребен чакъл (0,5 - 2 мм) или дървени кори, които периодично се подменят;

3. пръти за кацане и нощуване, разположени така, че да са предпазени от замърсяване с екскременти и да не са над поилки и хранилки;

4. лесни за почистване съдове за хранене и къпане на птиците;

5. места за мътене според вида на птицата.

Чл. 21о. (Нов - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) Тропическите къщи отговарят на изискванията по чл. 21м, т. 1, 2, 3, 4 и 5 и чл. 21н, т. 1 и 4 и предлагат места с малки плитки басейни или локви за къпане на птиците.

Чл. 21п. (Нов - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) Кокошеви птици могат да се отглеждат в смесени експозиции с гълъбови, туракови или дребни пойни птици.

Чл. 22. (1) Конкретните размери на кафеза и волиерата, площта на убежището и съответните изисквания на отделните видове за единични или двойки птици са представени в приложение № 2.

(2) За контрол на изискванията по ал. 1 вътрешните помещения се оборудват с уреди за измерване на температура и режим на осветяване.

Глава четвърта. ОТГЛЕЖДАНЕ НА ВЛЕЧУГИ

Чл. 23. При отглеждане на влечуги:

1. се осигуряват такива условия, които да съответстват на специфичните изисквания на видовете влечуги;

2. се спазва диапазонът на температурата за отглеждане, съответстващ на вида влечуги;

3. (изм. - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) при използване на изкуствен източник на светлина с лъчиста топлина осветителните тела:

а) се закрепват по начин, подходящ за съответния вид животни, по който те могат оптимално да използват топлината на мястото, където прекарват времето си, като се избягва получаване на изгаряне; продължителността на осветяване на терариума за тропическите видове е около 12 часа дневно;

б) се монтират в най- светлата част на терариума в случай на отглеждане на активни през деня видове, които в природата използват пряка слънчева светлина, за да поемат топлина;

в) с температура на повърхността над 50° С са снабдени с предпазни решетки или

се поставят така, че животните да не могат да влязат в пряк допир с тях;

4. се поддържа оптимална влажност на въздуха и на подовата настилка;

5. се осигурява постоянен приток на "пресен въздух" на индивидите чрез отглеждането им в телени кафези или терариуми с големи пространства с естествена вентилация;

6. (доп. - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) се осигуряват възможности за приемане на вода според вида на влечугите, като за видовете, които приемат вода от капки, попаднали върху телата им, или от заобикалящите ги предмети, се осигурява достъп до капеща вода или се извършва ежедневно пръскане с вода;

7. (нова - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) които в естествени условия изпадат в хибернация, на равни годишни интервали се осигуряват условия за това по начин, който отговаря на естествения им цикъл, и след преминаване на съответна подготовка чрез постепенно намаляване на температурата на средата и намаляване на дажбите от храна и вода.

Чл. 24. (1) (Предишен текст на чл. 24 - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) Терариумът за отглеждане на влечуги според вида им отговаря на следните изисквания:

1. (доп. - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) има настилка от подходящ земен, пясъчен или друг естествен субстрат с достатъчна дебелина на слоя, в който ровещите се видове да могат изцяло да се заравят;

2. осигурени са възможни скривалища;

3. (изм. - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) има водни басейни, осигуряващи плавен преход от сушата към водата и обратно и притежаващи обем, достатъчен животните да натопят цялото си тяло и който може да се ползва от всички обитатели на терариума по едно и също време (приложение № 3);

5. има растителност за поддържане на подходящ микроклимат;

6. за отглеждането на половозрели яйцеснасящи женски индивиди са осигурени места за полагането на яйцата.

(2) (Нова - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) В терариума се осигурява микроклимат с условия, подобни на тези в естествените местообитания на съответния вид, като:

1. се обособяват зони с различна температура, така че животните да могат да избират и да прекарват времето си в различните зони, за да поддържат оптимална телесна температура;

2. при отглеждане заедно на няколко животни всички те да имат възможност да използват отоплените места по едно и също време;

3. температурата на отопленото място не превишава 50° С.

Чл. 25. (1) Конкретните площи, необходими за двойка влечуги, поносимостта им към съжителство, техните изисквания към температурата и влажността на въздуха и други особености при отглеждане на отделните видове са представени в приложение № 3.

(2) Площта на терариума по ал. 1 се определя, след като се измери дължината на тялото - от главата до края на опашката, или дължината на корубата при костенурките и се изчисли съотношението, посочено в приложение № 3, графа "Площ на терариума".

(3) За контрол на изискванията по ал. 1 терариумите се оборудват с уреди за измерване на температура и влага и за контрол на режима на осветяване.

(4) (Нова - ДВ, бр. 43 от 2006 г.) За осигуряване на безопасност на персонала при обслужването височината на терариума може да се ограничи до два метра независимо от изчисленията по ал. 2.

(5) (Нова - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) За осигуряване на безопасността на посетителите и за предотвратяване на бягство на животните вратите, капаците и плъзгащите се

стъклени панели на терариумите, предназначени за змии и гущери, се затварят плътно и се заключават.

(б) (Нова - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) В случай на отглеждане на отровни видове влечуги на терариумите се поставят предупредителни табели за отровни и опасни влечуги.

Глава пета. ОТГЛЕЖДАНЕ НА ЖИВОТНИ В СМЕСЕНИ ЕКСПОЗИЦИИ (НОВА - ДВ, БР. 44 ОТ 2009 Г.)

Чл. 26. (Нов - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) (1) Смесени експозиции се съставят от различни видове и групи животни в ограждения, позволяващи отглеждане на по-голям брой животни, които отговарят на следните условия:

1. в природата обитават едно и също местообитание, където се срещат в естествени смесени стада или групи или са с различно вертикално разпределение в местообитанията;

2. не се отнасят помежду си като хищници и жертви;

3. не са агресивни помежду си;

4. има осигурени укрития, помещения и места за раждане на малките за всеки отделен вид.

(2) Пространството при смесените експозиции се изчислява като сума от минимално изискваното пространство за всеки един вид поотделно.

Чл. 27. (Нов - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) Освен възможните смесени експозиции по чл. 21е, чл. 21п и приложения № 1, 2 и 3 при прилагането на разпоредбите по чл. 26, ал. 1 не се изключват смесени експозиции и от други видове, които не са изрично посочени.

Допълнителни разпоредби

§ 1. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 44 от 2009 г.) По смисъла на тази наредба:

"Бокс" е ограничено пространство за индивидуално обслужване, отглеждане, развъждане, карантина, изолация и провеждане на експеримент.

"Волиера" е клетка за отглеждане на диви животни в плен, позволяваща свободно движение на животните съобразно с естествените им нужди от ходене, тичане и полет.

"Външна волиера" е волиера, при която животните са изложени на пряко влияние на метеорологичните условия.

"Вътрешна волиера" е волиера, изградена в закрито помещение (сграда), при която климатичните условия могат изкуствено да се контролират.

"Грижа" са материални и нематериални ресурси, използвани за поддържане на животното във физическа и психична кондиция.

"Телена волиера" е открита от всички страни волиера, изработена от метална мрежа или от мрежа от наварено арматурно желязо.

"Частично затворена волиера" е тази, която има затворени странични стени от дърво или зидове и един или няколко частично открити фронта, имащи вградени и издадени места за седене на животните и бленди за гледане.

"Затворени волиери" са затворените от всички страни волиери, в които не може да се погледне отвън, но отгоре имат достъп на светлина и въздух.

"Убежище" е помещение с отвори за влизане и излизане, отоплено в съответствие

с климатичните изисквания на вида и позволяващо му усамотение.

"Диво животно" е всяко живо гръбначно същество, различно от човека, включително свободно живеещите, с изключение на домашните породи кучета, котки, коне, магарета, крави, овце, кози, свине, гъски, патици, кокошки, пуйки и др.

"Етологични нужди" са нуждите, свързани с поведението на животните към себеподобните, околната среда и другите видове.

"Отглеждане" е комплекс от зоотехнически и ветеринарномедицински мероприятия, които осигуряват нормалното анатомично и физиологично развитие на животните.

"Птици-гостоприемници" са видове птици, които мътят яйцата и отглеждат поколенията на други видове.

"Обор" е застроено място за подслон на копитни животни.

"Изоляция" е отделяне на заразноболни или съмнителни за заразяване животни в отделно помещение.

"Клетка" е постоянно фиксирано или подвижно съоръжение, затворена със солидни стени и/или поне от едната страна чрез обикновена или мрежеста решетка, в която се отглеждат/транспортират едно или повече животни. В зависимост от броя на животните и размерите на клетката свободата на движение е относително ограничена.

"Болка" е неприятно физическо усещане.

"Дисстрес" е състояние вследствие неспособност или невъзможност за приспособяване към действието на дразнители. Обикновено се асоциира с промяна в подвижността или движението и може да доведе до стереотипно поведение.

"Страдание" е продължително усещане на болка.

"Субстрат" е почвената, пясъчната или чакълестата покривка на дъното на терариума.

"Терариум" е постоянно фиксирано или подвижно специално съоръжение за отглеждане на дребни торбести бозайници, гризачи и влечуги. Изградено е от затворена клетка със солидни стени и/или стъкло, като поне едната стена е прозрачна, а част от едната страна или покрива е от мрежеста решетка за достъп на въздух.

"Тропическа къща" е затворена солидна постройка или оранжерия, предназначена за настаняване и отглеждане на тропически видове животни и растения, представляваща конструкция с изграден от подсилено стъкло покрив и плътни и/или стъклени стени, в която целогодишно изкуствено се поддържа висока влажност и температура. При необходимост в нея могат да се строят телени или частично затворени волиери, терариуми и да се ограждат пространства с оглед отделяне на видове, които не могат да живеят в смесени експозиции с останалите видове, обитаващи това пространство.

Заклучителни разпоредби

§ 2. Тази наредба се издава на основание на чл. 61 от Закона за биологичното разнообразие (ДВ, бр. 77 от 2002 г.).

Приложение № 1 към чл. 12, ал. 1 (Изм. и доп. - ДВ, бр. 44 от 2009 г.)

Наименование ХОБОТНИ (Proboscidea)	Брой животни	Открит участък Площ (м ²)	Вътрешна клетка		Температура (°C)	Социално устройство	Забележки/ особености
			Площ (м ²)	Височина (м)			
СЛОНОВЕ (Elephantidae)	3 женски	500	90	10	над 15	Задължително стадно отглеждане (минимум 2 слона)	За възрастните мъжки слонове е необходим отделен обор. Възможности за отделяне на мъжките слонове.
	1 мъжки	150	50				

Наименование	Брой	Площ (м ²)	Височина (м)	Температура (°C)	Влажност на въздуха (%)	Социално устройство	Забележки/особености
ТУПАИ (Scandentia)	2	3	1,5	18 до 25 (чувствителни са на студ)	40 до 70	На двойки или семейни групи	Продължителност на деня 12 часа. Във високите части на клетката – дървени къщички за раждане. На едно животно по два сандъка за спане.
ПРИМАТИ (Primates)							
Миши лемури (<i>Cheirogaleus</i>); ЛОРИЕВИ (Lorisidae)	2	1,5	2	20 до 25	50 до 75	На двойки или на малки семейни групи	При мишите лемури две до три женски могат да се оплеждат заедно с две мъжки. За нощни маймуни къщичките да побират цялото семейство.
Галаго (<i>Galago</i>)		3					
Голямо галаго (<i>Otolemur crassicaudatus</i>); Нощни маймуни (<i>Aotes trivirgatus</i>)		6					
РЪКОНОЖКИ (Daubentoniidae)		9					
ДЪЛГОПЕТИ (Tarsiidae)	2	3	2	30	85		
ЛЕМУРИ (Lemuridae) (без вари)	2	9; и 12 за Вари (<i>Varecia variegatus</i>)	2,5	18 до 25 <i>Napalemur</i> са чувствителни на студ	40 до 70	на двойки или семейни групи	Продължителност на деня 12 часа. Могат да излизат навън при температури над нула градуса, ако има свободен достъп до вътрешните помещения. Местата за сядане – с размер за по-големи групи. Женските вари имат нужда от две гнездилици. При външни пространства, оградени с вода (острови) да се има пред вид, че лемуриците плуват лошо и затова са необходими ивици плитка вода като гранична зона.
Сифаки (<i>Propithecus</i>)		20	3,0				

Наименование ПРИМАТИ (Primates)	Брой	Открит участък с площ равна на вътрешна клетка		Температура (°C)	Социално устройство	Забележки/ особености
		Площ (м2 (+м2 за всяко следващо))	Височина (м)			
МАРМОЗЕТКИ (Callithricidae)	2	5	2	18-24 при влажност 40 до 70%, до 5 животните могат да използват и външните помещения.	На двойки или семейни групи	Платформи, на които цялото семейство да може да седи заедно. Гнездилици за всяка семейна група. Да се предотврати визуален контакт между съседни групи мармозетки.
Саймири (<i>Saimiri</i>); Скокливи маймуни (<i>Callicebus</i>); Малки саки (<i>Pithecia</i>)	2	8	2	Над 23 и висока влажност на въздуха	<i>Callicebus</i> живеят на семейни групи, останалите на големи общности.	Могат да престояват във външните постройки само през летните месеци. Саймирите се нуждаят от места за спане на няколко животни едновременно.
Големи саки (<i>Pithecia</i>); Уакари (<i>Cacajao</i>); Ревачи (<i>Alouatta</i>)		10	2,5		Белоглавите саки (<i>Pithecia pithecia</i>) живеят на семейни групи. Останалите на големи общности.	Да престояват във външните постройки само през летните месеци. За ревачите да се осигурят структури, на които да се държат с опашките си.
Капудини (<i>Cebus</i>); Вълнести маймуни (<i>Lagothrix</i>); Паякообразни маймуни (<i>Brachyteles</i>)	2	16	3	Относително нечувствителни на студ		За паякообразните маймуни да се осигурят структури, на които да се държат с опашките си. Тези маймуни се нуждаят от места за спане за няколко животни едновременно.
ГИБОНИ (Hylobatidae)	2-4	25 (+8)	3,5	10, не по-малко от 15 за кампучийският гибон (<i>Hylobates pileatus</i>) и гибонът сиаманг (<i>Hylobates syndactylus</i>)	На двойки или като семейства	Конструкции за катерене и люлеене, които позволяват да се люлеят висейки. Възможности за седене на различни височини, бленди, ниши или други възможности за отстъпление и усамотяване. Възможности за препречване. Дължина на външния участък - 8 м.
ЧОВЕКООПОДОБНИ МАЙМУНИ (Pongidae)	2	25 (+10)	4,0	16. При студ до 0 е допустимо само кратковременно пребиваване навън	Да не се оплеждат по двойки и поединично. Орангутаните (<i>Pongo pygmaeus</i>) по двойки или в социални групи, а останалите - в семейни групи.	За орангутаните възможности за усамотяване. Важно е да има бленди, ниши, възможности за отстъпление, за тичане наоколо (например чрез наличие на повече свързващи проходи между две помещения), за да се предотврати някое животно да бъде притиснато налясно. Да има възможности за препречване (с контактни решетки), възможности за игри и занимания, материали за строене на гнезда за спане.

Наименование ПРИМАТИ (Primates)	Брой	Открит участък		Вътрешна клетка		Температура (°C)	Социално устройство	Забележки/ особености
		Площ (м2 (+ м2 за всяко следващо))	Височина (м)	Площ (м2 (+ м2 за всяко следващо))	Височина (м)			
1	2	3		4		5	6	7
Бабуини (<i>Papio anubis</i>) и Мангестри (<i>Papio hamadryas</i>)	До 5	30(+2)	2,5	10(+1,5)	2,0	Могат да живеят през цялата година на открито, ако имат достъп до леко затоплени вътрешни помещения (5 до 8).	Бабуините се опглеждат по двойки, семейни групи или стада. Мангестрите павиани могат да се опглеждат в хареми.	При опглеждане на големи стада, с няколко отраснали мъжки, трябва да има добре структурирани клетки със съответната големина.
Гелада (<i>Theropithecus gelada</i>)								
Дрил (<i>Papio leucophaeus</i>) и Мандрил (<i>Papio sphinx</i>)						16. При студ - само кратковременно пребиваване навън.	Опглеждане на двойки или хареми.	Възможно е опглеждане на групи само от млади мъжки.
КОТКОПОДОБНИ МАЙМУНИ (<i>Cercopithecidae</i>)	5 и по-малко	25(+2)	2,5	10(+1,5)	2,0	16. При студ - само кратковременно пребиваване навън. За зелените морски котки (<i>Chlorocebus aethiops</i>) и планинските видове - до температура от 12–14 навън.	Най-малко по двойки, за предпочитане - на семейни групи или хареми. Подрасващите мъжки да се отстраняват своевременно.	Млади мъжки е възможно да живеят заедно на групи, ако нямат контакт с женските.
Хусари (<i>Erythrocebus</i>)								
Малък гвенон (<i>Cercopithecus talapoin</i>)						16. При студ - само кратковременно пребиваване навън.	Опглеждане по двойки, семейства или стада (смесени групи с един или повече възрастни мъжки).	
Мангабета (<i>Cercocebus</i>)	5 и по-малко	30(+2)	2,5	20(+1,5)	2,0	16. При студ само кратковременно пребиваване навън.	На двойки, семейни групи или хареми.	

1	2	3		4		5	6	7
Колобуси (<i>Colobus</i>)	5 и по-малко	30(+2)	3	20(+1,5)	3	20. За формите, обитаващи планинските гори-15. При не много студено време могат да живеят и на открито.	На двойки или групи.	Опашките им трябва да висят свободно, без да опират до земята.
Макаци (<i>Macaca</i>)	5 и по-малко	30(+2)	2,5	20(+1,5)	2	За планинския макак (<i>M. assamensis</i>), японския макак (<i>M. fuscata</i>) и магота (<i>M. sylvanus</i>) се допуска целогодишно оплеждане на открито, при наличие на защитени от дъжд и вятър убежища. За резус макака (<i>M. mulata</i>) и лагундера (<i>M. nemestrina</i>) се допуска се целогодишно оплеждане на открито, при наличие на леко затоплени помещения (5 до 8°C). За ракоядния макак (<i>M. fuscicularis</i>), индийския макак (<i>M. radiata</i>), лъвския макак (<i>M. silenus</i>), целебски я черен макак (<i>M. maura</i>) и качулати я черен макак (<i>M. nigra</i>) да имат достъп до помещения с температура 12 до 14.	На двойки, семейни групи или стада. Възможни са групи от млади мъжки.	
Лангури (<i>Semnopithecus</i> и <i>Presbytis</i>)	До 5	25(+2). (за обикновенния лангур (<i>S. entellus</i>): 30 (+2))	3	10(+1,5)	2,0	18. Допуска се кратковременно пребиваване навън при студ. За обикновенния лангур (<i>S. entellus</i>) и белобрадия лангур (<i>P. senex</i>): 12 до 14	На двойки или харемни групи. Възможно е оплеждане само на групи от млади мъжки.	Да има дълги отсечки за тичане и препускане, достатъчно неподвижни и люлеещи се елементи, високи
Лангури (<i>Pygathrix</i>); Черен лангур (<i>Rhinopithecus bieti</i>) и Дългоноси маймуни (<i>Nesalis</i>)	До 5	20	3	20	3	23 - 25 при влажност на въздуха 70% за Лангур дук (<i>Pygathrix nemaeus</i>) и дългоносите маймуни (<i>Nesalis</i>). Белогръбият лангур (<i>Pygathrix brelichi</i>), златният лангур (<i>Pygathrix roxellana</i>) и черният лангур (<i>Rhinopithecus bieti</i>) са устойчиви на студ и могат да живеят известно време и на сняг.	Оплеждане на групи от три до десет животни. Отрасналите мъжки не се понасят с останалите. Възможни са групи само от мъжки.	клетки и разположени високо места за сядане, които да предлагат място за повече животни. Мрежите и въжетата да са от изкуствени материали. Да не се ползват естествени въжета.

Наименование ХИЩНИЦИ (Carnivora)	Брой животни	Площ на басейна (м ²)	Дълбочина (м)	Температура (минимална) (°C)	Социално устройство	Забележки/ особености
СЪЩИНСКИ ТЮЛЕНИ (Phocidae) и Пръстенчат тюлен (<i>Pusa hispida</i>)	до 4	60	1	Устойчиви на зимни условия	Семейни групи, по двойки или еднополови групи	При всички видове тюлени да се осигурява достатъчно земно пространство, което да позволява на всички животни едновременно да пребивават на сушата.
Морски лъвове (<i>Eumetopias</i>) и Южни морски мечки (<i>Arctocephalus</i>)		100	1,20			
Морж (<i>Odobenus rosmarus</i>) и Морски слонове (<i>Mirounga</i>)		200	1,8м			

ХИЩНИЦИ (Carnivora)	Брой животни	Площ (м ² (+ м ² за всяко следващо))		Температура (минимална) (°C)	Социално устройство	Забележки/ особености
		Открит участък	Вътрешно помещение			
КУЧЕТА (Canidae)						
Вълк (<i>Canis lupus</i>)	двойка	100 (+10)	Не се изисква	Устойчиви при зимни условия.	Групи	Да се изградят леговища и бърлоги от естествени материали
Хиеново куче (<i>Lycan pictus</i>)	двойка с до 5 млади животни	20	18			Целогодишно на открито, само ако имат достъп до отопляемите помещения
Индийско червено куче (<i>Cuon alpinus</i>), Ивичест чакал (<i>Canis adustus</i>), Черногръб чакал (<i>C. mesomelas</i>), Етиопски вълк (<i>C. simensis</i>), Динго (<i>C. familiaris dingo</i>)		60	10	За храстовите кучета - басейни за къпане		
Голямоухалисца (<i>Otocyon megalotis</i>); Храстово куче (<i>Speothos venaticus</i>); Степналисца (<i>Vulpes corsac</i>), Лисица крабояд (<i>Cerdocyon thous</i>), Южноамерикански лисици (<i>Lycalopex [Pseudalopex]</i>), Фолкландска лисица (<i>Dusicyon australis</i>)		16	4	Вътрешното помещение да е снабдено с ъс сандък за спане с размери 2 x 1 x 1 м		
Гривест вълк (<i>Chrysocyon brachyurus</i>)		200	30			
Фенек (<i>Fennecus zerda</i>)		6	2	Семейни групи	Да се изградят леговища и бърлоги от едествени материали	
Чакал (<i>Canis aureus</i>), Койот (<i>Canis latrans</i>)	40	Не се изисква	Устойчиви при зимни условия.			
Енотовидно куче (<i>Nyctereutes procyonoides</i>), Лисица (<i>Vulpes vulpes</i>), Полярна лисица (<i>Vulpes [Alopex] lagopus</i>)	20					
Хиени (Nyaeonidae)	Двойка	80 (+ 10)	20 (+ 5)	5	Семейни групи	Двойките да се събират много внимателно, за да се избегне риска от сбиване и смърт.

Наименование ХИЩНИЦИ (Carnivora)	Брой животни	Площ(м2 (+м2 повече на всяко следващо))	Височина (м)	Температура (минимална) (°C)	Социално устройство	Забележки/особености
ПОРОВОИ (Mustelidae)						
Невестулка (<i>Mustela nivalis</i>)	Едно	1,5	2	Устойчиви при зимни условия.	Единично/ двойка	
Хермелин (<i>Mustela erminea</i>)		3				
Черен пор (<i>Putorius putorius</i>); Норки (<i>Mustela lutreola, M. vison</i>); Златка (<i>Martes martes</i>); Бялка (<i>Martes foina</i>)	Двойка	6		Над 15		
Тайра (<i>Eira barbara</i>)		8				
Европейска видра (<i>Lutra lutra</i>); Язовец (<i>Meles meles</i>); Американски язовец (<i>Taxidea taxus</i>)	Двойка	20	Устойчиви при зимни условия.	Единично, Семейна група	Допустимо е ползване на непокрито пространство с гладки стени.	
Гладкозърнеста видра (<i>Lutra perspicillata</i>); Медоед (<i>Mellivora capensis</i>)			Над 15.			
Сива видра (<i>Amblonyx cinerea</i>)	Двойка	10		Семейна група		
Гигантска видра (<i>Pteronura brasiliensis</i>)		60				
Росомаха (<i>Gulo gulo</i>)	Двойка	40	Устойчива при зимни условия.	Двойка		
Скунксове (Mephitinae)		10	Над 15	Единично, Семейна група		
ЕНОТОВИ (Procionidae)						
Южноамерикански кокомицли (<i>Bassariscus astutus</i>); Олинго (<i>Bassaricyon gabii</i>)	Двойка	6(+2)	2	Над 15	Двойки или в малки групи	Видове, живеещи на дървета и на земята. За <i>P.lotor</i> и <i>P.cancrivorus</i> -басейни за къпане. Малката панда е чувствителна към студ, влага и жегата.
Дългоносо мече (<i>Nasua nasua</i>); Миещи се мечки (<i>Procyon lotor</i> и <i>P.cancrivorus</i>) и Малка панда (<i>Ailurus fulgens</i>).		20(+2)		Устойчиви при зимни условия.		
ВИВЕРОВИ (Viveridae)						
Мусанг (<i>Paradoxurus hermaphroditus</i>); Мангусти (<i>Herpestes</i>); Ивичеста мангуста (<i>Mungos mungo</i>); Сурикапи (<i>Suricata suricata</i>)	Едно	12(+2)	2	Над 15	Групи, за Мусанга-единично	Осигуряване на слънчеви бани. Сурикапите се нуждаят от възможности за ровене.
Мангуста джудже (<i>Helogale parvula</i>)	Двойка	8(+1)		Над 18		
Египетска мангуста (<i>Herpestes ichneumon</i>)	Двойка	16(+3)				
Африканска цивета (<i>Viverra civetta</i>); Мадагаскарска цивета (<i>Fossa fossana</i>); Бингуронга (<i>Arctictis binturong</i>)	Едно	20(+3)		Над 18	Единично	

Наименование ХИЩНИЦИ (Carnivora)	Брой	Открит участък (м2 (+м2 повече на всяко следващо))	Вътрешна клетка		Температура, Минимална (°C)	Социално устройство	Забележки/особености	
			Площ (м2 (+м2 повече за всяко следващо))	Височин а (м)				
КОТКИ (Felidae)								
Гепард (<i>Acinonyx jubatus</i>)	Две (женски и мъжки)	80(+10)	20(+5)	3	Над 15	На групи	Бокс от 5 м2 за всяко животно. Боксовете да са пространствено отделени един от друг. За женска с малки –отделнограден участък.	
Лъв (<i>Panthera leo</i>)	Двойка (+ малки при лъвовете)	40(+10)	25(+4)	3	Устойчиви при зимни условия.	Семейни групи	При целодневно държане на открити пространства -сухи боксове за презноцта от най- малко 3 м2/на животно	
Тигър (<i>Panthera tigris</i>)								
Леопард (<i>Panthera pardus</i>); Ягуар (<i>Panthera onca</i>); Пума (<i>Puma concolor</i>); Снежен барс (<i>Panthera uncia</i>); Опушен леопард (<i>Neofelis nebulosa</i>)	Двойка	30	15	4	Устойчиви при зимни условия.	На двойки, когато животните са добре социализира ни/ съвместими	За тигъра и ягуара –басейни за кыпане. С изключение на лъва женските и малките да се отглеждат отделно.	
Рис (<i>Lynx lynx</i>)	Едно	20(+3)	20(+2)	2,50				
Чернокрака котка (<i>Felis nigripes</i>); Котка на Жофруа (<i>Oncifelis geoffroyi</i>); Бенгалска котка (<i>Prionailurus bengalensis</i>)	Едно	6(+1)	6(+1)	2,50	Над 18			
Дива котка (<i>Felis silvestris</i>); Манул (<i>Otocolobus manul</i>)	Едно	10(+1)	10(+1)	2,50	Устойчиви при зимни условия.			
Ягуарунди (<i>Herpailurus yagouaroundi</i>)					18			
Сервал (<i>Leptailurus serval</i>); Каракал (<i>Caracal caracal</i>); Оцелот (<i>Leopardus pardalis</i>); Златиста котка (<i>Profelis aurata</i>); Рибоядна котка (<i>Prionailurus viverrina</i>)	Едно	15(+2)	15(+2)	2,50	18	На двойки		
МЕЧКИ (Ursidae)								
Полярна мечка (<i>Ursus maritimus</i>)	Двойка	200(+50)	12	3	Устойчиви при зимни условия.	Единично, на двойки и ли малки групи	Басейнът за кыпане да бъде със средна дълбочина 1,5 м и големина- 60 м ²	
Кафява мечка (<i>Ursus arctos</i>)								150 (+20)
Хималайска мечка (<i>Selenarctos tibetanos</i>); Очилатата мечка (<i>Tremarctos ornatus</i>); Бърнеста мечка (<i>Melursus ursinus</i>).								Над 12
Малайска мечка (<i>Helarctos malayanus</i>)	Двойка	60 (+10)	8	2	Над 12 в помещението		Задължително отопление.	

Наименование НЕЧИФТОКОПИТНИ (Perissodactyla)	Брой животни	Площ на открития участък (м2 (+м2 за всяко следващо))	Площ на вътрешната клетка (м2)	Температура, Минимална (°C)	Социално устройство	Забележки/особености
КОНЕ (Equidae)	5	500(+30)		Над 10-в обора за зехри и диви магарета Устойчиви на студ са конят на Пржевалки (<i>Equus przewalskii</i>) и кулана (<i>Equus hemionus</i>)	На двойки или като стадо с един зрял жребец. Възможни стада от млади животни.	Обори с твърд под и насипана слама. Не са необходими обори за коня на Пржевалки (<i>Equus przewalskii</i>) и кулана (<i>Equus hemionus</i>), но е задължително наличието на навес. Коне на Пржевалски (<i>E. przewalskii</i>) да не се оплеждат в смесени експозиции с други видове тревопасни (камили, говеда, елени, и др.), освен ако ограждението е с големина няколко хектара и е добре структурирано
ТАПИРИ (Tapiridae)	2	100	20	18	На двойки или малки групи.	Вътрешните пространства да бъдат насипани със слама и сено. Да са осигурени дървени скари за лежане, възможности за къпане.
НОСОРОЗИ (Rhinocerotidae)	2	500	40.	18	Единично. Белият носорог (<i>Ceratotherium simum</i>) в групи.	За индийския носорог (<i>Rhinoceros unicornis</i>) и суматренския носорог (<i>Dicerotherius sumatrensis</i>) да се осигурят възможности за къпане

Наименование ЧИФТОКОПИТНИ (Artiodactyla)	Брой животни	Площ на открития участък (м2 (+м2 за всяко следващо))	Площ на вътрешната клетка (м2 (+м2 за всяко следващо))	Температура, минимална, (°C)		Социално устройство	Забележки/особености
				помещение	басейн		
ХИПОПОТАМИ (Hippopotamidae)							
Либерийски хипопотам (<i>Choeropsis liberianus</i>)	2	30	12	20	18	На двойки	Басейн, дълбок 1 м и осигуряващ по 8 м ² на животно
Хипопотам (<i>Hippopotamus amphibius</i>)	2	60(+25)	30(+15)	18	15	На стада. Женските да се отделят преди раждане.	Басейн, дълбок 1.3 м и осигуряващ по 15 м ² на животно

ЧИФТОКОПИТНИ (<i>Artiodactyla</i>)	Брой животни	Площ (м ² (+ м ² за всяко следващо))		Температура в обора (°C)	Социално устройство	Забележки/ особености
		Открит участък	Вътрешно помещение/ Височина (м)			
КУХОРОГИ (Bovidae)						
Горски антилопи (<i>Tragelaphus</i>); Бубали (<i>Alcelaphus</i>); Водни козли (<i>Kobus</i>), Саблерог орикс (<i>Oryx dammah</i>)	5	400 (+30)	30 (+3)/3	16	Група с един възрастен мъжки, няколко женски и тяхното поколение. Възможни са стада само от мъжки животни.	Чакълести пространства, рохкави, добре укрепени площи за ходене пред обора и в него. Площи, насипани с пясък за лежане, сенчести площи с дървета или постройките. Постоянно наличие на вода за водните козли (<i>Kobus</i>). Наличие на отопляеми помещения. Структуриране на обитаемото пространство по начин, позволяващ да преследвани от стадото животни да избягат. Възможности за скриване за новородените.
Газели (<i>Gazella</i>); Обикновена редунка (<i>Redunca redunca</i>), Жирафова газела (<i>Litocranius walleri</i>)	5	200 (+20)	15 (+3)/2,5	15°C сенчувае от отоплено помещение.		
Сайга (<i>Saiga tatarica</i>); Джейран (<i>Gazella gutturosa</i>)			30 (+3)/3 (не е задължителна)	Устойчиви на зимни условия		
Говеда (<i>Bos</i>); Бизони (<i>Bison</i>)	5	400 (+30)	30 (+3)/3	18 в обора за тропическите видове. Допуска се извеждане на открито при зимни условия. Бизоните са устойчиви на зимни условия		
Аноа (<i>Bubalus depressicornis</i>)	2	150	12 /3	16	На двойки	
Дукери (Cephalophinae), Еленкови (Tragulidae)	2	150	Тъмно помещение с размер 3 м ² за дребните видове и 9 м ² за по-едрите. Височина 2, 5	Еленковите да имат достъп до отоплено помещение при температура под 10°C, а дукерите под 0 °C.	На двойки или малки групи	При ползване на телена мрежа за ограда на най-малко 1 м височина се поставя мека защита върху вътрешната страна от пластмасова, риболовна мрежа или от друг солиден материал. Да се избягва внезапното влизане в помещенията.
Горал (<i>Nemorhaedus goral</i>); Серпу (<i>Capricornis sumatrensis</i>); Снежна коза (<i>Oreamnos americanus</i>); Диви кози (<i>Rupicapra</i>); Козли (<i>Capra</i>); Гривест козиорог (<i>Ammotragus lervia</i>); Мухълони (<i>Ovis</i>); Синя овца (<i>Pseudois nayaur</i>); Тар (<i>Hemitragus</i>)	5	250 (+20)	15 (+2) / 2,5	Устойчиви на зимни условия	Горал (<i>N. goral</i>), серпу (<i>C. sumatrensis</i>) на двойки. За останалите на стада.	Каменни конструкции обособени като скали за катерене и за разпределение на пространството.

Наименование ЧИФТОКОПИТНИ (Artiodactyla)	Брой животни	Площ на открития участък (м2 (+ м2 за всяко следващо животно))	Вътрешна клетка площ (м2)	Температура, Минимална, (°C)	Социално устройство	Забележки/ особености
СВИНЕ (Suidae) и ПЕКАРИ (Tayassuidae)	5	100	50	За тропическите видове при температури до -5, почасово държане на открито при условия на сух студ,	На двойки или групи	
Брадавичестата свиня (<i>Phacochoerus aethiopicus</i>); Четкоухата свиня (<i>Potamochoerus porcus</i>); Бабируса (<i>Babyrusa babyrussa</i>)	2	60	30	18		
Дива свиня (<i>Sus scrofa</i>)	5	50	10	Устойчиви на студ		Сух и защитен от ветрове подслон.
ЕЛЕНИ (Cervidae)						
Кабарги (<i>Moschus sp.</i>); Мазами (<i>Mazama sp.</i>); Мунтжак (<i>Muntiacus</i>); Свински елен (<i>Axis porcinus</i>); Тибетски мунтжак (<i>Elaphodus cephalophus</i>); Китайско водно еленче (<i>Hydropotes inermis</i>)	2	80(2)	10	Северните видове устойчиви при земни условия. 18 °C за тропическите видове	На групи или стада, за <i>Cervus elaphus</i> най-малко един мъжки с две женски.	
Пуду (<i>Pudu</i>)	2	30(1)	3			
Блатен елен (<i>Blastocerus dichotomus</i>); Аксис (<i>Axis sp.</i>); Петнист елен (<i>Cervus nippon</i>); Сърна (<i>Capreolus sp</i>); Таменг (<i>Cervus eldii</i>); Замбар (<i>Cervus unicolor</i>); Елен лопатар (<i>Dama dama</i>); Черноопашат елен (<i>Odocoileus hemionus</i>); Белоопашат елен (<i>Odocoileus virginianus</i>); Пампаски елен (<i>Ozotoceros bezoarticus</i>)	5	200(10)	13			
Лос (<i>Alces alces</i>); Беломуцунест елен (<i>Cervus albirostris</i>); Барасинга (<i>Cervus duvaucelii</i>); Благороден елен (<i>Cervus elaphus</i>); Милу (<i>Elaphurus davidianus</i>); Северен елен (<i>Rangifer tarandus</i>)	5	400(20)	15			

Наименование	Брой животни	Площ на открития участък (м ² (+м ² за всяко следващо)	Вътрешна клетка		Температура, Минимална, (°C)	Социално устройство	Забележки/ особености
			Площ (м ² (+м ² за всяко следващо)	Височина (м)			
КАМИЛИ (Camelidae)							
Двъгърба и едногърба камила	3	300 (+50)	16	3	Устойчиви на зимни условия	На двойки или малки групи	Пясъчна или естествена почва за настилка. За камилите възможно съжителство с коне на Пржевалски (виж. таблица Коня (Equidae)) и кулани.
Гуанако (<i>Lama guanacoe</i>) и Викуня (<i>Vicugna vicugna</i>)			6	2,50			
Лама и Алпака	3	150 (+30)	6	2,50			
ЖИРАФИ (Giraffidae)	6	500 (+50)	150 (+5,50)	5,5 (вратата над 3,20 м.)	15 Допуска се почасово държане на открито при условия на сух студ, при температури не по-ниски от -5 °C, при непрекъснато наблюдение.	На двойки или малки групи	Чакълести поляни, рохкави, добре укрепени площи за ходене пред обора и в самия него с посипване при необходимост на кварцов чакъл. Високо окачени хранилки. Площи, насипани с пясък, предназначени за лежане, сенчести площи с дървета и постройки.

Еднопроходни (Monotremata)	Брой животни	Площ (м ² (+м ² за всяко следващо))		Температура (°C)	Социално устройство	Забележки/ особености
		Открит участък	Вътрешно помещение			
Австралийска ехидна (<i>Tachyglossus aculeatus</i>)	1	36 (+5)	10 (+5)	Оптимална температура 25 °C Издържа на температури до - 2 °C.	Единично или двойки	В обитаемото пространството да има гниещи пънове и листна маса, които да привличат насекоми. Наличие на достъп до закрито помещение или убежище при ниски температури.

Вомбатоподобни (<i>Vombatiformes</i>)	Брой животни	Площ (м ² (+м ² за всяко следващо))		Температура (°C)	Социално устройство	Забележки/ особености
		Открит участък	Върешно помещение/ Височина (м)			
Косматоноси вомбати (<i>Lasiorhinus sp.</i>) Обикновен вомбат (<i>Vombatus ursinus</i>)	1	24 (+10)	10 (+5) / 2	10 до 28, а между 26-28 за болните животни. При по-високи температури е необходимо охлаждане.	Единично или по двойка (ако животните са съвместими). Възможни са двойки от две женски, мъжки и женски или два мъжки на възраст под 18 месеца. Малките се отглеждат със женската до 15 -18 месечна възраст, след което се отделят.	Наличие на гнездови бокс с размери (дълж. x шир. x вис. (м)) 1 x 1 x 1, настлан със слама и снабден с капак от горната страна. Ограденото пространство не се разполага в близост до работни помещения и клетки обитавани от кучета.

Кенгуроподобни (<i>Macropodiformes</i>)	Брой животни	Площ (м ² (+м ² за всяко следващо))		Температура (°C)	Социално устройство	Забележки/ Особености
		Открит участък	Върешно помещение/ Височина(м)			
Белоопашато кенгуру (<i>Macropus parma</i>)	5	60 (+5)	30 (+ 5) / 2,5	10	група	Възможни смесени експозиции с <i>Дървесно кенгуру (Dendrolagus matschiei)</i> , ръждивоврато кенгуру (<i>Macropus rufogriseus</i>), червено гигантско кенгуру (<i>M. rufus</i>), черноопашато валаби (<i>Walabi bicolor</i>), ему (<i>Dromaius novaehollandiae</i>) и австралийски гъски (<i>Cereopsis</i>)
Пъстроопашато скално кенгуру (<i>Petrogale xanthopus</i>)	1	60 (+30)	20 / 2,5	10	група (един или два мъжки с няколко женски) Младите мъжки да се отделят от групата.	В големи пространства с обособени равнинен и скален терен са възможни смесени експозиции с валару (<i>Macropus robustus</i>), червено гигантско кенгуру (<i>M. rufus</i>), бандикути, ему и австралийски дропли.
Дългонос кенгуров плъх (<i>Potorous tridactylus</i>)	2	10 (+5)	10 (+5) /1,8	10	Мъжки с една или две женски и тяхното поколение	Възможни смесени експозиции със захарни катерици, чинчили, фазани, нощни маймуни (<i>Aotus</i>), Кенгурови плъхове (<i>Bettongia</i>), балийски скорец (<i>Leucopsar rothschildi</i>), плодоядни прилепи.

Кускусоподобни (Phalangeriformes)	Брой	Кафез/ Външна волиерата / вътрешно помещение (дъл. x шир. x вис. (м))	Температура (°C)	Влажност на въздуха (%)	Социално устройство	Забележки/ Особенности
Торбест планьор пигмей (<i>Acrobates rugmaeus</i>)	2	1,2 x 0,8 x 0,5			Двойка, семейна или голяма група	Гнездова къщичка с размери (дълж. x шир. x вис. (см)) 15 x 18 x 42 и отвор с диаметър 3 см.
Посуми пигмеи (<i>Cercartetus</i>)	1	1,2 x 0,8 x 0,5			Единично, двойки, женска с малки	
Голяма летяща торбеста катерица (<i>Petauroides volans</i>)	1	2,5 x 2 x 2,5			Единично, двойки, женска с малки	Гнездова къщичка с размери 28 x 30 x 60 и отвор с диаметър 10 см.
Гигантска летяща торбеста катерица (<i>Petaurus australis</i>)	2	2,5 x 2 x 2,5	32-33 за малките до 50 ден, 28 между 50 и 90 ден, Възрастните може и без отопление		Двойка с малки	Гнездова къщичка с размери 28 x 30 x 60 и отвор с диаметър 9 см.
Захарна катерица (<i>Petaurus breviceps</i>), Летяща торбеста катерица (<i>P. norfolcensis</i>)	2	1,5 x 2 x 1,8				Гнездова къщичка с размери 20 x 23 x 53 и отвор с диаметър 4,5 см.
Земен кускус (<i>Phalanger [Strigocuscus] gymnotis</i>)	2	5 x 2 x 3	18-20	Над 40	Единично или по двойка (само ако са съвместими)	Пространството трябва да е аранжирано така, че да позволява на животните да ползват целия обем на волиерата. Възможни смесени експозиции със Захарна катерица (<i>P. breviceps</i>), Пото (<i>Perodicticus potto</i>), Девет поясен броненосец (<i>Dasyurus novemcinctus</i>), Дългонос кенгуров плъх (<i>Potorous trydactylus</i>), Ивичест посум (<i>Dactylopsila trivirgata</i>), Мадагаскарски гигантски плъх (<i>Hypogeomys antimena</i>), Четкоопашат кенгуров плъх (<i>Bettongia penicillata</i>), Австралийска ехидна (<i>T. aculeatus</i>), Многоцветен лори (<i>Trichoglossus haematodus</i>)
Четкоопашати кускуси (<i>Trichosurus</i>)	2	4 x 2,5 x 2,5	на открито докато не завали сняг.		Единично, двойка или женска с малки	Гнездова къщичка с размери 28 x 30 x 55 и отвор с диаметър 9 см.
Пръстеноопашати посуми (<i>Pseudocheirus</i>)					Двойка, семейна група или група от три млади животни.	Гнездова къщичка с размери 25 x 25 x 55 и отвор с диаметър 8 см.

ГРИЗАЧИ (RODENTIA)	Брой	Площ (m ² (+m ² за всяко следващо))		Температура (°C)	Влажност на въздуха (%)	Социално устройство	Забележки/Особености
		Открит участък	Вътрешно помещение/ Височина				
Бодливи свинчета (Hystriidae и Erethizontidae)							
Erethizontidae	2	5(+1)	5(+1)/2,50	21 до 29, <i>Erethizon dorsatum</i> е устойчив на минусови температури	35 до 60 за Неотропическите видове и 30 до 50 за останалите	на двойки	75% от пространството на волиерата във височина е структурирано с дървени конструкции за катерене. <i>E. dorsatum</i> може да се отглежда целогодишно навън, но при минусови температури се нуждае от достъп до сухо вътрешно помещение.
Hystriidae	2	6(+1,5)	6(+1,5)/1,80	21 до 29 за тропическите видове и 12 до 26 за <i>Hystrix cristata</i>	30 до 50	Двойки или семейни групи с един мъжки. Възможни еднополови групи.	<i>H. cristata</i> под 12°C се нуждае от вътрешно помещение.
Морски свинчета (Caviidae)							
Морски свинчета (<i>Cavia</i>), Скално свинче (<i>Kerodon rupestris</i>), Куи (<i>Galea</i>); Планински морски свинчета (<i>Microcavia.</i>);	до 5	1,5(+0,5)	1,5(+0,5)/0,90	7,2 до 26,6, 18 до 22 за Обикновения жълтозъб куи <i>Galea musteloides</i>	30 до 50	Двойки или семейни групи с един мъжки.	При добре структурирани с дървета за катерене пространство е възможна смесена експозиция между <i>Galea sp.</i> и <i>Microcavia sp.</i>
Мари (<i>Dolichotis</i>)	2	3,5 (+1,5)	3,5(+1,5)/1,80	Понасят минусови температури		група от няколко мъжки и женски	Възможни смесени експозиции с ари, игуани, тамарини, нанду, капибара, лама, мравояд и агути.
Капибари (<i>Hydrochaeris</i>).	2 или 3	24(+ 6)	2(+0,5)/1,80	Понасят на минусови температури до -12 °C. Под 0°C да имат достъп до вътрешно помещение.	15 до 70	Мъжки с една или две женски,	Пространство снабдено с визуални бариери от пънове или стволове на дървета. Басейни с полегато дъно и дълбочина 1, 80 във външното ограждение и 1 м в закритото помещение. Подстъпите до басейните са плавни или с ниски полегати стъпала. Възможни смесени експозиции с нанду, папагали, водолюбива птица, тапири, мара, гуанако, елени, южноамерикански маймуни и мравояди.
Нутриеви (Myocastoridae)							
Нутрия (<i>Myocastor coypus</i>)	2	4 (+1)	4 (+1)/1,80	устойчив на зимни условия	-	на групи	Басейн с възможност да плуване

Приложение № 2 към [чл. 15](#) и [чл. 22, ал. 1](#) (Изм. - ДВ, бр. 43 от 2006 г., доп. - ДВ, бр. 44 от 2009 г.)

Наименование ПАПАГАЛИ (Psittaciformes)	Обща дължина на птицата (см)	Кафез/ волиерата дължина X ширина X височина (м)	Площ на убежището (м ²)	Температура в убежищата (°С)	Социално устройство	Забележка
1	2	3	4	5	6	7
Кралски папагали (<i>Alisterus</i>); Червенокрили папагали (<i>Aprosmictus</i>); Барнардови розели (<i>Barnardius</i>); Тънкокълони папагали (<i>Bolborhynchus</i>); Тънкокълони папагали (<i>Brotogeris</i>); Скални папагали (<i>Cyanoliseus</i>); Какарики (<i>Cyanoramphus</i>); Изумрудени папагалчета (<i>Enicognathus</i>); Рогати папагали (<i>Eunymphicus</i>); Нощни папагали (<i>Geopsittacus</i>); Златни андски папагал (<i>Leptosittaca</i>); Монашески папагалчета (<i>Myopsitta</i>); Черноглави арагинги (<i>Nandayus</i>); Треварчета (<i>Neophema</i>); Жълтоухи папагали (<i>Ognorhynchus</i>); Земни папагали (<i>Pezoporus</i>); Розели (<i>Platycercus</i>); Разкошни папагали (<i>Polytelis</i>); Блестящи папагали (<i>Prosopeia</i>), Пойни папагали (<i>Psephotus</i>); Александри (<i>Psittacula</i>); Черноглави кралски папагали (<i>Purpureicephalus</i>); Зеленки (<i>Pyrrhura</i>); Дебелокълони ари (<i>Rhynchopsitta</i>).	до 25	1,0 X 0,5 X 0,5	0,5	5 и 10 за внесени папагали за първата година от вноса	Извън периода за мътене в семейни общества или ята, а по време на мътене по двойки.	Южноамериканските дребни папагали от родовете Арагинга (<i>Aratinga</i>); Зеленки (<i>Pyrrhura</i>); Тънкокълони папагали (<i>Brotogeris</i> и <i>Bolborhynchus</i>) да имат на разположение през цялата година приспособени за спане кутии, други дребни видове имат нужда от гнездилици (като дупка, хралупа) само за размножаване. Убежищата на Малкия александър (<i>Psittacula krameri</i>), монашеските папагалчета (<i>Myopsitta monachus</i>), китайския александър (<i>Psittacula derbiana</i>), патагонския папагал (<i>Cyanoliseus patagonus</i>) и австралийските папагалчета не бива да замръзват.
	от 25 до 40	2,0 X 1,0 X 1,0	1,5			
	над 40	3,0 X 1,0 X 2,0	2,0			
Блестящи лори (<i>Chalcopsitta</i>); Украсени лори (<i>Chamosyna</i>); Червени лори (<i>Eos</i>); Мускусни лорикети (<i>Glossopsitta</i>); Лястовичи лорикети (<i>Lathamus</i>), Прилепови папагалчета (<i>Loriculus</i>); Лори (<i>Lorius</i>); Жълтоклони лорикети (<i>Neopsittacus</i>) Новогвинейски планински лори (<i>Oreopsittacus</i>); Огърличести отшелнически лори (<i>Phigys</i>); Белогърби лори (<i>Pseudeos</i>); Лорикети (<i>Psitteuteles</i>), Отшелнически лори (<i>Trichoglossus, Vini</i>).	до 20	1,0 X 0,5 X 0,5	0,5	да е най-малко 10, за прилеповите папагалчета 15, а за лори от гористите региони, например папуанския пъстър лори (<i>Chamosina papou</i>) не бива да пада под 5. За устойчивите на студ лястовичи лорикети убежището не бива да замръзва.	Извън периода на мътене в семейни общности, групи или ята,	Подът на кафезите и вътрешните волиери трябва да е покрит с попиващ материал поради течните екскременти на животните, или да има междинен под. Волиерите могат да се отлеят, бетонират или облицоват с друг материал подходящ за миене. Храната трябва да е прясно приготвена и съдовете за хранене да се почистват основно.
	над 20	2,0 X 1,0 X 1,0	1,0			

1	2	3	4	5	6	7
<p>Неразделки (<i>Agapornis</i>); Амазони (<i>Amazona</i>); Филипински дебелоклюони папагали (<i>Bolbopsittacus</i>); Какаду (<i>Cacatua</i>); Шлемоносни какаду (<i>Callocephalon</i>); Траурни какаду (<i>Calyptrorhynchus</i>); Папагали ваза (<i>Coracopsis</i>); Смокинови папагали (<i>Cyclopsitta</i>); Ястребови папагали (<i>Deroptylus</i>); Еклектуси (<i>Eclectus</i>); Розови какаду (<i>Eolophus</i>); Врабови папагалчета (<i>Forpus</i>); папагали на Жофруа (<i>Geoffroyus</i>); Късоопашати папагали (<i>Graydidascalus</i>); Лещоядови папагали (<i>Gypopsitta</i>); Малки амазони (<i>Hapalopsitta</i>); Папагали пигмей (<i>Micropsitta</i>); Зелени врабови папагалчета (<i>Nannopsitta</i>); Нестори (<i>Nestor</i>); Белокоремни папагали (<i>Pionites</i>) Украсени папагали (<i>Pionopsitta</i>); Пиониси (<i>Pionus</i>); Дългокрили папагали (<i>Poicephalus</i>); Ракетоопашати папагали (<i>Prioniturus</i>); Черни какаду (<i>Probosciger</i>); Огърличести папагали (<i>Psittacara</i>, <i>Psittacella</i>); Малки папагали (<i>Psittaculirostris</i>); Сиви папагали (<i>Psittacus</i>); Червенораменни папагали (<i>Psittanus</i>) Орлови папагали (<i>Psitttrichas</i>); Совови папагали (<i>Strigops</i>); Благородни папагали (<i>Tanygnathus</i>); Пестроопашати папагали (<i>Touit</i>); Синьокоремни папагали (<i>Triclaria</i>).</p>	до 25	1,0 X 0,5 X 0,5 Допускат се размери на кафеза 0,8 X 0,4 X 0,4 за размножителния период на видовете от <i>Agapornis</i> и <i>Forpus</i>	0,5	Температурата в помещенията за разплод за видовете от родовете <i>Cyclopsitta</i> , <i>Deroptylus</i> , <i>Eclectus</i> , <i>Forpus</i> , <i>Geoffroyus</i> , <i>Graydidascalus</i> , <i>Gypopsitta</i> , <i>Micropsitta</i> , <i>Pionites</i> , <i>Pionopsitta</i> , <i>Prioniturus</i> , <i>Psittacella</i> , <i>Psittaculirostris</i> , <i>Psittanus</i> , <i>Psitttrichas</i> , <i>Tanygnathus</i> , <i>Triclaria</i> може да е 15, за всички други не по-малко от 10.	извън периода на мътене на семейни общности, а в гнездовия период по двойки.	Белокоремни папагали от род <i>Pionites</i> целогодишно имат нужда от кутии за спане, другите видове обитават хралупи само за размножаване.
	от 25 до 40	2,0 X 1,0 X 1,0	1,5	При разплод за родовете <i>Cacatua</i> , <i>Callocephalon</i> , <i>Eolophus</i> , <i>Forpus</i> , <i>Hapalopsitta</i> , <i>Nannopsitta</i> , <i>Poicephalus</i> температурата в убежищата може да е 5 С, за <i>Agapornis</i> убежището не бива да замръзва. За планинският нестор <i>Kea</i> (<i>Nestor notabilis</i>) е достатъчно само климатично укритие за лошо време.		
	над 40	3,0 X 1,0 X 2,0	2,0			
<p>Хиацинтови ара (<i>Anodorhynchus</i>); Ара (<i>Ara</i>); Сини ара (<i>Cyanopsitta</i>, <i>Diopscittaca</i>).</p>	до 40	2,0 X 1,5 X 1,5	1,0	не по-ниска от 10	Извън периода на мътене на двойки, семейни общности или малки групи.	
	от 40 до 60	3,0 X 1,0 X 2,0	1,0			
	над 60	4,0 X 2,0 X 2,0	2,0			

Наименование ПОЙНИ ПТИЦИ (<i>Passeriformes</i>)	Обща дължина на Птицата (см)	Кафез/ волиерата дължина X ширина X височина (м)	Температура (°C)	Социално устройство	Забележка
1	2	3	4	5	6
ЧУЧУЛИГИ (<i>Alaudidae</i>): <i>Ohresophilus</i> , <i>Alauda</i> , <i>Galerida</i> , <i>Calendula</i> , <i>Heliocorys</i> , <i>Lullula</i> , <i>Eremophila</i> , <i>Melanocorypha</i> , <i>Calendrella</i> , <i>Botha</i> , <i>Alaudala</i> , <i>Spizocorys</i> , <i>Pseudalaemon</i> , <i>Aethocorys</i> , <i>Eremopterix</i> , <i>Ramophocoris</i> , <i>Pinarocorys</i> , <i>Alaemon</i> , <i>Ammomanes</i> , <i>Calendulauda</i> , <i>Certhilauda</i> , <i>Sabota</i> , <i>Amirafra</i> , <i>Mirafra</i> , <i>Heteromirafra</i> , <i>Chersomanes</i> .	До 15	1,00 x 0,50 x 0,50	не по-ниска от 10.	През зимата в защитеното пространство да е заето най-много от 6 птици. През другите сезони да се отглеждат по двойки. Поради непоносимост между птиците може да е необходимо и през зимата защитеното пространство да се заеме само от една двойка.	Да се обърне внимание на взаимната поносимост поради ясно изразеното териториално поведение. Нуждаят се от камъни или храсти или подобни за стоянки, а във волиерата – от летвички или подобни в горната част – за чуруликане. Подът трябва да е покрит с най-малко 4-сантиметров пласт от смес чакъл-пясък-пръст или подобно, за да могат чучулигите да си направят вдлъбнатини за спане.
	До 20	1,20 x 0,80 x 0,50			
	Над 20	1,60 x 0,80 x 0,50			
ТАНАГРИ (<i>Thraupidae</i>): <i>Periporphyrus</i> , <i>Rhodothraupis</i> , <i>Caryothraustes</i> , <i>Cardinalis</i> , <i>Guiraca</i> , <i>Passerina</i> , <i>Cyanoloxia</i> , <i>Pheucticus</i> и родовете <i>Coccyzus</i> , <i>Paroaria</i> , <i>Rhodospingus</i> , <i>Coryphospingus</i> и <i>Tiaris</i>	до 15	0,80 x 0,40 x 0,40	Възможно целогодишно отглеждане в открити волиери, ако имат на разположение климатизирано убежище; температурата не по-ниска от 10, а за кубинските чинки 15. Червения кардинал (<i>Cardinalis cardinalis</i>) се нуждае само от защитено от климатичните условия място.	По време на мътене кардиналите да се отглеждат по двойки (териториален начин на живот). През зимата защитеното пространство да се заема най-много от 10 птици от видовете на <i>Passerina</i> , <i>Tiaris</i> , <i>Coryphospingus</i> и <i>Rhodospingus</i> или от 4 птици от всички други видове.	
	над 15	1,20 x 0,50 x 0,50			
ВДОВИЦИ (<i>Viduidae</i>) <i>Hypochera</i> , <i>Steganura</i> , <i>Tetranura</i> и <i>Vidua</i>		0,80 x 0,40 x 0,40 <i>Hypochera</i> ,	не по-ниска от 10	По двойки по време на мътенето, заедно с тяхните птици-гостопримници. През зимата убежището да бъде населено най-много с 10 птици.	Малките се отглеждат от великолепните чинки (тяхния специален гостопримник).
		1,20 x 0,50 x 0,50 <i>Steganura</i> , <i>Tetranura</i> и <i>Vidua</i>			

1	2	3	4	5	6
АСТРИЛДИ (Estrildidae): <i>Aegintha</i> , <i>Aidemosyne</i> , <i>Amadina</i> , <i>Amandava</i> , <i>Amblynura</i> , <i>Chloebia</i> , <i>Bathilda</i> , <i>Brunhilda</i> , <i>Clytospiza</i> , <i>Cryptospiza</i> , <i>Emblema</i> , <i>Erythrura</i> , <i>Estrilda</i> , <i>Euodice</i> , <i>Euschistospiza</i> , <i>Glaucestrilda</i> <i>Granatina</i> , <i>Heteromunia</i> , <i>Hypargos</i> , <i>Krimhilda</i> , <i>Lagonosticta</i> , , <i>Lepidopygia</i> , <i>Lonchura</i> , <i>Mandingoa</i> , <i>Munia</i> , <i>Neisna</i> , <i>Nesocharis</i> , <i>Nigrita</i> , <i>Odontospiza</i> , <i>Oreostruthus</i> , <i>Orthogospiza</i> , <i>Padda</i> , <i>Paludipasser</i> <i>Parmoptila</i> , <i>Percnopsis</i> , <i>Pyrenestes</i> , <i>Pytilia</i> , <i>Poephyla</i> , <i>Reichenowia</i> , , <i>Stagonopleura</i> , <i>Neochmia</i> , <i>Spermophaga</i> , <i>Spermestes</i> , <i>Sporaeginthus</i> , <i>Stictospiza</i> , <i>Stizoptera</i> , <i>Taeniopygia</i> , , <i>Uraeginthus</i> , <i>Zonaeginthus</i> ,	До 13	0,80 x 0,40 x 0,40	15. За видовете от родовете <i>Chloebia</i> , <i>Lagonosticta</i> , <i>Nigrita</i> , <i>Parmoptila</i> , <i>Percnopsis</i> , <i>Pyrenester</i> <i>Reichenowia</i> , и <i>Spermophaga</i> най-малко от 20.	През зимата защитеното пространство да се населява най-много от 30 дребни птици или от 15 птици от едрите видове.	Да се предоставят за целогодишно ползване кошнички или сандъчета за спане, които служат и за укритие. Възможно целогодишното отглеждане във външни волиери само при наличие на защитени от климатични въздействия места. Наличие на тревни туфи за прикрие на мътещите по земята. На видовете от сухите региони да се предлагат допълнително възможности за прашна баня (напр. пръст, пясък).
	Над 13	1,20 x 0,50 x 0,50			
МУСТАКАТИ ТЪКАЧИ (Sporopipidae): <i>Sporopipes</i> , КУКУВИЧИ ТЪКАЧ (Anomalospizidae): <i>Anomalospiza</i> ТЪКАЧИ (Ploceidae): <i>Ambliospiza</i> , <i>Anaplectes</i> , <i>Brachycope</i> , <i>Bubalornis</i> , <i>Coliuspasser</i> , <i>Dinemellia</i> , <i>Euplectes</i> , <i>Foudia</i> , <i>Histurgops</i> , <i>Hyphanturgus</i> , <i>Malimbus</i> , <i>Melanoploceus</i> , <i>Nelicurvius</i> , <i>Niobella</i> , <i>Notiospiza</i> , <i>Othyphantes</i> , <i>Pachyphantes</i> , <i>Philetairus</i> , <i>Phormoplectes</i> , <i>Ploceella</i> , <i>Plocepasser</i> , <i>Pseudonigrita</i> , <i>Quelea</i> , <i>Queleopsis</i> , <i>Rhinoploceus</i> , <i>Sitarga</i> , <i>Sitagroides</i> , <i>Somalita</i> <i>Symlectes</i> , <i>Thomasophantes</i> , <i>Textor</i>	до 12	0,80 x 0,40 x 0,40	не по-ниска от 10°C.	Птиците тъкачи, с изключение на териториалните видове, трябва да се отглеждат в ята, при което женските са повече от мъжките. През зимата защитеното място трябва да бъде населено най-много с 20 птици от дребните и средно едри видове или с 4 птици от едрите видове (родове: <i>Bubalornis</i> , <i>Dinemellia</i> , <i>Coliuspasser</i> <i>progne</i> и <i>Coliuspasser</i> <i>jacksoni</i>).	да имат възможност да строят гнезда или да имат на разположение кошнички за гнездене респ. затворени сандъчета за спане. Отглеждането в открити волиери е възможно през цялата година, ако птиците могат да намерят защитено пространство със съответните климатични условия.
	До 18	1,20 x 0,50 x 0,50			
	Над 18	1,60 x 0,50 x 0,50			
	за видовете види	1,60 x 0,50 x 1,20			
ВРАБЧОВИ (Passeridae): <i>Sorella</i> , <i>Auripasser</i> , <i>Passer</i> , <i>Pyrgitopsis</i> , <i>Gymnoris</i> , <i>Petronia</i> , <i>Carpospiza</i> , <i>Montifringilla</i>	до 12	0,80 x 0,40 x 0,40	не по-ниска от 10	по двойки или в ята Убежище през зимата да се заеме най-много от 10 птици от дребните видове или от 6 птици от по-едрите.	За всички видове от родовете <i>Sorella</i> , <i>Auripasser</i> , <i>Passer</i> и <i>Pyrgitopsis</i> целогодишно да се осигурят кошнички или сандъчета за спане. Отглеждането във волиери, да се предпочита пред отглеждането в кафези.
	над 18	1,20 x 0,50 x 0,50			

1	2	3	4	5	6
<p>СЪЩИНСКИ ЧИНКИ (Fringillidae): <i>Fringilla</i>; ЩИГЛЕЦИ (Carduelidae) (без Drepanidinae): <i>Acanthis, Agriospiza, Alario, Bucanetes, Callacantis, Carduelis, Carpodacus, Chionomitris, Chloris, Coccythraustes, Crithagra, Dendrospiza, Eophona, Erythrina, Fringalauda, Haematospiza, Hesperiphona, Koslowia, Leucosticte, Linaria, Linurgus, Loxia, Mycerobas, Ochrospiza, Pinicola, Procarduelis, Propyrrhula, Pseudochloroptila, Pyrrhoptes, Pyrrhospiza, Pyrrhula, Rhodopechys, Rhodospiza, Rhynchostruthus, Rubicilla, Serinops, Serinus, Spinus, Uragus.</i></p>	до 15	0,80 x 0,40 x 0,40	<p>Видове от умерените ширини и високопланински птици от субтропиците до тропиците) могат да презимуват навън, ако намерят защита от климатичните условия (родове <i>Acanthis, Agriospiza, Carduelis, Cardopacus, Chloris, Coccythraustes</i>, някои видове от <i>Serinus, Spinus, Eophona, Fringalauda, Fringilla, Koslowia, Leucosticte, Linaria, Loxia, Mycerobas, Pinicola, Procarduelis, Propyrrhula, Pyrrhula, Rubicilla, Uragus</i>).</p> <p>Видове от субтропиците и тропиците (родове <i>Alario, Bucanetes, Crithagra, Dendrospiza, Hesperiphona, Ochrospiza, Rhodospiza</i>, някои видове от родовете <i>Serinus</i> и <i>Spinus</i>) трябва да презимуват на сухо при минимална температура 5. Препоръчва се <i>Pseudochloroptila totta, Spinus cucullatus, S. dominicensis, S. notatus, S. psaltria</i> и <i>S. yarrellii</i> да презимуват при температура най-малко 15.</p>	<p>През зимата в това убежището трябва да се подслонят най-много 20 птици от дребните видове или 10 птици от средно едрите видове или 4 птици от едрите видове. Същинските чинки и много видове кадънки по време на мътене имат териториално поведение, затова да се подслоняват по двойки.</p> <p>За нетериториалните видове е възможно отглеждането на ята във волиери, ако има достатъчно възможности за укритие и спане.</p>	<p>Кървавочервеното конопарче (<i>Limeria sahariensis</i>) трябва да се отглежда преди всичко във волиери.</p>
От 15 до 20	1,20 x 0,50 x 0,50				
над 20	1,60 x 0,80 x 0,80				
<p>ОВЕСАРКОВИ (Emberizidae) с подсемейства: Американски овесарки (Spizinae): <i>Spiza</i>; Същински овесарки (Emberizinae): <i>Buscarla, Calcarius, Cristememberiza, Emberiza, Granativora, Hypocentor, Latoucheornis, Leptoplectron, Miliaria, Ocyris, Plectrophenax, Schoeniclus, Spina.</i></p> <p>Ровещи овесарки (Zonotrichinae): <i>Aimophila, Ammodramus, Ammospiza, Amphispiza, Amphispizopsis, Arremon, Arremonops, Atlapetes, Brachyspiza, Buarremon, Calamospiza, Chlorura, Chondestes, Coryphasiza, Emberizoides, Embernagra, Incaspiza, Junco, Melozone, Oriturus, Passerculus, Passerella, Peucaea, Pezopetes, Pipilo, Poecetes, Pselliophorus, Rhynchospiza, Saltatricula, Spizella, Tisa, Torreornis, Xenospiza, Zonotrichia.</i></p> <p>Южни овесарки (Poospizinae): <i>Charitospiza, Donacospiza, Gubernatrix, Lophospingus, Melanodera, Nesospiza, Poospiza, Rowettia.</i></p> <p>Чинкови овесарки (Sporophilinae): <i>Acanthidops, Amaurospiza, Catamenia, Corydospiza, Duica, Dolospingus, Geospizopsis, Haplospiza, Oryzoborus, Phrygilus, Piezorhina, Porphyrospiza, Rhodospiza, Sicalis, Sporophila, Volatinia, Xenospingus.</i></p>	до 15	0,80 x 0,40 x 0,40	<p>Издръжливи при зимни условия</p>	<p>Това убежище през зимата трябва да бъде населено най-много с:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 10 птици от дребните видове или • 6 птици от средно едрите видове или • 4 птици от едрите видове. 	
От 15 до 20	1,20 x 0,50 x 0,50				
над 20	1,60 x 0,80 x 0,80				

Наименование СОВОПОДОБНИ (Strigiformes)	Площ (м2)	Волиера ширина X височина (м)	Температура (°C)	Социално устройство	Забележка
Американска пернатонога кукумявка (<i>Aegolius acadicus</i>); Пернатонога кукумявка (<i>Aegolius funereus</i>); Вrabчова кукумявка (<i>Glaucidium passerinum</i>); Обикновена кукумявка (<i>Athene noctus</i>).	5	2x2	Не са чувствителни на студ	Двойки, семейни групи.	
Забулена сова (<i>Tyto alba</i>); Блатна късоуха сова (<i>Asio flammeus</i>); Горска ушата сова (<i>Asio otus</i>); Кукувича иглонога сова (<i>Ninox novaeseelandiae</i>); Горска улулица (<i>Strix aluco</i>); Североамериканска улулица (<i>Strix varia</i>).	7,5	2x2,5			
Уралска улулица (<i>Strix uralensis</i>); Ястребова сова (<i>Surnia ulula</i>).	12				
Бухал (<i>Bubo bubo</i>); Вирджински бухал (<i>Bubo virginianus</i>); Полярна сова (<i>Nyctea scandiaca</i>); Брадата улулица (<i>Strix nebulosa</i>).	18	3x2,5			
Пустинен чухал (<i>Otus brucei</i>); Чухал (<i>Otus scops</i>).	2	1x2	Не са много чувствителни на студ	Двойки, семейни групи.	Нуждаят се от защитено от студ и течение помещение;
Пещерна кукумявка (<i>Speotyto cunicularia</i>).	5	2x2			
Ивичеста сова (<i>Asio (Rhinoptyx) clamator</i>); Африканска ушата сова (<i>Asio capensis</i>).	7,5	2x2,5			
Червен рибояден бухал (<i>Ketupa ketupa</i>); Цейлонски рибояден бухал (<i>Ketupa zeylonensis</i>); Кафява улулица (<i>Strix leptogammica</i>); Голяма очилата сова (<i>Strix (Pulsatrix) perspicilata</i>).	12				
Капски бухал (<i>Bubo capensis</i>); Светъл бухал (<i>Bubo lacteus</i>).	18	3x2,5			
Тропически чухал (<i>Otus (Megascops) choliba</i>); Африкански чухал (<i>Otus senegalensis</i>); Американска малка кукумявка (<i>Glaucidium perlatum</i>); Ръждива малка кукумявка (<i>Glaucidium brasilianus</i>); Чухал елф (<i>Micrathene (Glaucidium) whitei</i>)	2	1x2	Над 15 в убежището	Двойки, семейни групи.	
Белолик чухал (<i>Otus leucotis</i>); Азиатска маскирана сова (<i>Phodilus badius</i>); Южноазиатска кукумявка (<i>Athene brama</i>); Кукувича малка кукумявка (<i>Glaucidium cuculoidae</i>).	5	2x2			
Капска забулена сова (<i>Tyto capensis</i>); Африкански бухал (<i>Bubo africanus</i>); Пурпурен бухал (<i>Bubo poensis</i>); Бразилска улулица (<i>Strix hylophila</i>); Африканска храстова кукумявка (<i>Strix (Ciccaba) woodfordi</i>).	7,5	2x2,5			
Непалски бухал (<i>Bubo nipalensis</i>); Дългоух бухал (<i>Bubo sumatranus</i>); Голяма рибоядна сова (<i>Scotopelia peli</i>).	12				

Наименование СОКОЛОПОДОБНИ (Falconiformes)	Площ (м2)	Волиера ширина X височина (м)	Температура (°C)	Социално устройство	Забележка
1	2	3	4	5	6
Керкенец (<i>Falco tinnunculus</i>).	5	2x2	Не са чувствителни не студ	Двойка, семејна група, или колонија за видовете от род <i>Gyps</i>	
Малък ястреб (<i>Accipiter nisus</i>); Обикновен мишелов (<i>Buteo buteo</i>); Сокол чучулигар (<i>Falco columbarius</i>).	7,5	2x2,5			
Червена каня (<i>Milvus milvus</i>); Дългоопашат морски орел (<i>Haliaeetus leucoryphus</i>); Полски блатар (<i>Circus cyaneus</i>); Голям ястреб (<i>Accipiter gentilis</i>); Северен мишелов (<i>Buteo lagopus</i>); Ръждивокафяв мишелов (<i>Buteo regalis</i>); Белоопашат мишелов (<i>Buteo rufinus</i>); Черна каракара (<i>Phalcoboenus australis</i>); Мексикански сокол (<i>Falco mexicanus</i>); Сокол скитник (<i>Falco peregrinus</i>); Северен сокол (<i>Falco rusticolis</i>).	12				
Андски кондор (<i>Vultur gryphus</i>); Белоопашат морски орел (<i>Haliaeetus albicilla</i>); Белоглав морски орел (<i>Haliaeetus leucocephalus</i>); Стелеров морски орел (<i>Haliaeetus pelagicus</i>); Брадат лешояд (<i>Gypaetus barbatus</i>); Черен лешояд (<i>Aegypius monachus</i>); Белоглав лешояд (<i>Gyps fulvus</i>); Хималайски лешояд (<i>Gyps himalayensis</i>); Клиноопашат орел (<i>Aquila audax</i>); Скален орел (<i>Aquila chrysaetos</i>); Царски орел (<i>Aquila heliaca</i>).	24	3x3			
Американска ветрушка (<i>Falco sparverius</i>); Вечерна ветрушка (<i>Falco vespertinus</i>).	5	2x2	Не много чувствителни на студ	Двойка, семејна група, или колонија за видовете от род <i>Gyps</i>	Нуждаят се от защитено от студ и течение помещение;
Червеноопашат мишелов (<i>Buteo jamaicensis</i>); Осояд (<i>Pernis apivorus</i>); Шиманго (<i>Milvago chimango</i>); Жълтоглава каракара (<i>Milvago chiachima</i>); Сокол орко (<i>Falco subbuteo</i>);	7,5	2x2,5			
Урубу (<i>Coragyps atratus</i>); Египетски лешояд (<i>Neophron percnopterus</i>); Бенгалски лешояд (<i>Gyps bengalensis</i>); Африкански белогръб лешояд (<i>Gyps africanus</i>); Тръстиков блатар (<i>Circus aeruginosus</i>); Агуя (<i>Geranoaetus melanoleucus</i>); Червеногръб мишелов (<i>Buteo polyosoma</i>); Голям креслив орел (<i>Aquila clanga</i>); Малък креслив орел (<i>Aquila pomarina</i>); Ястребов орел (<i>Hieraaetus fasciatus</i>); Черна каня (<i>Mivus migrans</i>); Орел рибар (<i>Pandion haliaetus</i>); Ловен сокол (<i>Falco cherrug</i>); Средиземноморски сокол (<i>Falco eleonora</i>); Далматински сокол (<i>Falco biarmicus</i>); Индийски сокол (<i>Falco jugger</i>); Планинска каракара (<i>Phalcoboenus megalopterus</i>); Каракара (<i>Polyborus plancus</i>).	12				
Степен орел (<i>Aquila rapax</i>).	18	3x2,5			
Африкански белоглав лешояд (<i>Trigonoceps occipitalis</i>); Рюпелов лешояд (<i>Gyps ruppellii</i>); Харпия (<i>Harpia harpyja</i>); <i>Morphnus guianensis</i> ; Маршалов орел (<i>Polemaetus bellicosus</i>); Кафърски орел (<i>Aquila verreauxii</i>).	24	3x3			

1	2	3	4	5	6
Червенокрако соколче (<i>Microhierax caerulescens</i>).	2	1x2	Над 15 в убежището	Двойка,	
Сокол пигмей (<i>Polyhierax semitorquatus</i>).	5	2x2			
Пепелява каня (<i>Elanus caeruleus</i>); <i>Kaupifalco monogrammicus</i>	7,5	2x2,5			
Пуйков лешояд (<i>Cathartes aura</i>); Кралски лешояд (<i>Sarcoramphus papa</i>); Браминска каня (<i>Haliastur indus</i>); Сивоглав орел рибар (<i>Ichthyophaga ichthyaetus</i>); Белокорем морски орел (<i>Haliaeetus leucogaster</i>); Мадагаскарски морски орел (<i>Haliaeetus vocifer</i>); Палмов лешояд (<i>Gypohierax angolensis</i>); Качулат лешояд (<i>Necrosyrtes monachus</i>); Пепелявосив змияр (<i>Circaetus cinereus</i>); Орел змияр (<i>Circaetus gallicus</i>); Късопашат орел (<i>Terathopius ecaudatus</i>); Качулат змияр (<i>Spilornis cheela</i>); Блед поен ястреб (<i>Melierax canorus</i>); Гололик блатар (<i>Polyboroides typus</i>); Дългокачулест орел (<i>Lophaetus occipitalis</i>); Украшен ястребов орел (<i>Spizaetus ornatus</i>).	12				
Индийски ушат лешояд (<i>Sarcogyps calvus</i>); Ушат лешояд (<i>Torgos tracheliotus</i>); Орел маймунояд (<i>Pithecophaga jefferyi</i>); Африкански коронован орел (<i>Stephanoaetus coronatus</i>).	24	3x3			
Птица секретар (<i>Sagittarius serpentarius</i>).	100			двойка	

Щраусоподобни (Struthioniformes)	Брой птици	Площ (м ² (+м ² за всяка следваща))		Температура (°C)	Социално устройство	Забележки/Особености
		Открит участък	Вътрешно помещение /Височина(м)			
Ему (<i>Dromaius novaehollandiae</i>), Нанду (<i>Rhea americana</i>), Дарвиново нанду (<i>R. pennata</i>)	2	200	20(+2)/3	Издръжливи на зимни условия	Двойка, група един мъжки с няколко женски или мъжки с малки	По време на мътене се нуждаят от отоплено помещение
Казуари (<i>Casuarius</i>)	1	200	20/3	Минимална 10°	Единично	Агресивни. Не са подходящи за смесени експозиции. Ограждението да е добре залесено. Наличие на плитък воден басейн за къпане.

Пингвини (Sphenisciformes)	Брой птици	Площ (m ² +m ² за всяка следваща)		Оптимална температура (°C)		Забележки/особености
		Открит участък / Вътрешно помещение	Басейн/ дълбочина (м)	Закрито помещение	Басейн	
Императорски пингвин (<i>Aptenodytes forsteri</i>)	6	45(+5)	25(+2)/1,22	-7 до -1 максимум	4 - 7	През зимните месеци могат да се отглеждат във външни ограждения. Не се нуждаят от гнездо.
Кралски пингвин (<i>Aptenodytes patagonicus</i>)				0 до 11		
Пингвин на Адели (<i>Pygoscelis adeliae</i>)		30(+ 2,5)	15(+ 1,25)/ 0,8	-7 до -1 максимум	4 - 13	През зимните месеци могат да се отглеждат във външни ограждения.
Антарктически пингвин (<i>Pygoscelis antarctica</i>), Папуаски пингвин (<i>P. papua</i>), Качулати пингвини (<i>Eudyptes</i>), Жълтоок пингвин (<i>Megadyptes antipodes</i>)				0 до 11		
Малки пингвини (<i>Eudyptula</i>)					4 – 13, 0 – 29 за <i>E. minor</i>	Гнездилици с размери (дълж. x шир. x вис. (см)) 64 cm x 43 cm x 24 cm и отвор 20 x 23 cm.
Ивичести пингвини (<i>Spheniscus</i>)				3-22	0 - 29 ⁰ C	Да не се отглеждат с екземпляри от р. <i>Eudyptes</i> . Препоръчително е самостоятелното отглеждане само на един вид в ограждение. При минусови температури придружени със силен вятър е необходим достъп до закрито помещение. Гнездилици като на <i>Eudyptula</i> .

Наименование	Брой птици	Открит участък (вкл. басейн) (m ²)	Вътрешно помещение		Температура, Минимална, (°C)	Социално устройство	Забележки/ особености
			Площ (вкл. басейн) (m ²)	Височина (м)			
Фламингови (Phoenicopteridae)	1	2,8	1,5	3	10 в закритото помещение, При -6 °C да имат достъп до закрито помещение	ято от най -малко 3 двойки	Не се отглеждат в смесени експозиции.

Наименование Кокошоподобни (Galliformes)	Брой птици	Волиера (дъл. x шир. x вис. (м))	Вътрешно помещение (м ²)	Температура в помещението (°С)	Социално устройство	Забележка
Фазанови (Phasianidae)						
Виетнамски фазан (<i>Lophura hatinhensis</i>), Едуардов фазан (<i>L. edwardsi</i>), Булверов фазан (<i>L. bulweri</i>), Диардов фазан (<i>L. diardi</i>), Червеноопашат фазан (<i>L. erythrophthalma</i>),	2	3,5 x 5,0 x 3,0	3	Минимална 5°, при отглеждане на пилетата 27 °	Двойка	Добре озеленено с храсти външно пространство. Наличие на високи кацалки за нощуване.
Златен фазан (<i>Chrysolophus pictus</i>), Диамантен фазан (<i>Ch. Amherstiae</i>), Сребърен фазан (<i>Lophura. Nyctemera</i>), Кървав фазан (<i>Ithaginis cruentus</i>)	3	2,5 x 4,0 x 2,5	3	Не са чувствителни на студ	Мъжки с една или повече женски.	
Непалски фазан (<i>Lophura leucomelanos</i>), Седлат фазан (<i>L. Swinhoii</i>), Хумиев фазан (<i>Syrmaticus humiae</i>), Императорски фазан (<i>S. Micado</i>), Кралски фазан (<i>S. Reevesii</i>)		3,5 x 5,5 x 2,5			Двойка, Мъжки с една или повече женски.	
Валихов фазан (<i>Catreus wallichii</i>)	2		2,0		Двойка	Външното пространство да е добре залесено с храсти.
Монали (<i>Lophophorus</i>), Ушати фазани (<i>Crossoptilon</i>)			0,5			
Кеклици (<i>Alectoris</i>)	5	2,0 x 3,0 x 2,0	3			
Пътпъдъци (<i>Coturnix, Callipepla, Colinus. Cyrtornyx</i>) и Франколини (<i>Francolinus</i>)		1,0 x 2,0 x 2,0	2			
Трагопани (<i>Tragopan</i>)	2	5,0 x 7,5 x 3,0	1,0	15°	Двойка (+ млади птици)	Външното пространство залесено с ниски дървета върху, които да се изграждат гнездата. Наличие на големи камъни или пънове за укритие на мъжкия по време на токуване.
Аргус (<i>Argusianus argus</i>)		5,0 x 7,5 x 3,0	6			
Паунови фазани (<i>Polyplectron</i>)		3 x 4,5 x 3,0	3			
Пауни (<i>Pavo</i>)	3	5,0 x 8,0 x 3,5	11	15° за зеления паун (<i>P. Muticus</i>)		
Краксове (Cracidae)						
Краксове (<i>Crax</i>), Шлемоносен кракс (<i>Rauii</i>), Острокълони краксове (<i>Mitu</i>). Нощни краксове (<i>Nothocrax</i>) и др.	2	4,0 x 6,0 x 3,5	11	Отоплено помещение	Двойка, моногамни птици	Добре озеленено с храсти външно пространство Кацалките за нощуване са с диаметър 8 – 15 cm и се поставят на високо и далеч от стените. Най-малко една кацалка трябва да е разположена под навес.
Чачалаки (<i>Ortalis</i>)						

Жеравови (Gruiformes)	Брой птици	Открит участък (m ²)	Вътрешно помещение		Температура (°C)	Социално устройство	Забележки / особености
			Площ (m ²)	Височина (m)			
Жерави (Gruidae)	2	200	16, при субарктическ ите видове е нужен само навес	2,5	При 0° C тропическите и субтропически видове (<i>Balearica</i>) се нуждаят от отоплено помещение. Субарктическите видове издръжливи на ниски температури до – 30° C, като при -20° C се прибират във вътрешно помещение. При -5° C Източният жерав (<i>Grus antigone sharpii</i>) се нуждае от закрито помещение, а от отопление при – 15° C. Източният жерав (<i>G. Rubicunda</i>) при -10° C се нуждае от закрито помещение, а от отоплено при – 20° C.	Двойка (+ малки)	Басейн с водна растителност за стимулиране на естественото размножаване. Най- малко 1,50 м разстояние между две клетки с двойки жерави. Не се отглеждат продължително време в затворено помещение. При почистване на помещението през зимата птиците се преместват във външното пространство.
<i>Ardeotis kori</i>	2	240	18 Трябва да има възможност за разделяне на птиците ако не са съвместими.	3	под 5° C необходим достъп до закрито помещени; 10 – 15,5° C в закритото помещение	Единично, Женски с малки. По двойки само ако птиците са съвместим и	Осигурява се пространство с достатъчно слънчево греене. Избягват се мокри/мочурливи пространства.

Гълъбopodobни (Columbiformes)	Брой птици	Волиера (дъл. x шир. x вис. (m))	Вътрешно помещение (m ²)	Температура в убежищата (°C)	Социално устройство	Забележка
<i>Gallucolumba</i>	2	2(3) x 2 x 1,8	3	10	двойки, ята	Женските да се заселват във волиерата преди мъжките. Наличие на гнездова платформа с размери 30 x30 см., направена от мрежа с око 2,5 см и поставена на височина 0, 20 – 1,50 м. Платформата да има малък корниз за предпазване на яйцата от падане. Несъвместимост с турако, Китайски славей (<i>Leiothrix lutea</i>), Качулат франколин (<i>Rollulus roulroul</i>) и смарагдена гугутка (<i>Chalcophaps indica</i>), дроздове и мейни.
Смарагдена гугутка (<i>Chalcophaps indica</i>)	2	1,5 x 1,5 x 1,8	2	10	двойки, ята	Да не се отглежда с екземпляри от род <i>Gallucolumba</i> .

Приложение 3 към чл.26

Наименование ХАМЕЛЕОНИ (Chamaeleonidae)	Площ за един брой (дълж. X шир. X вис.) (м)	Поносимост към съжителство	Температура Основна/нощна/ макс. (°C)	Нужда от свеж въздух	Влажност на въздуха	
Фишеров хамелеон (<i>Bradypodion fischeri</i>); Късорог хамелеон (<i>Calumma brevicornis</i>), <i>Calumma hilleniusi</i>	4x4x2,5 за живещите по земята видове; 4x2,5x4 за дървесните видове. За всеки следващ екземпляр да се добави + 20 % към основната площ.	Отделен екземпляр	20-30/5-8/32	Нормална	Нормална	
Наталски хамелеон джудже (<i>Bradypodion thamnobates</i>)		Двойка				
Иеменски хамелеон (<i>Chamaeleo calytratus</i>)		Отделен екземпляр /двойка	20-30/5-8/45			
Обикновен хамелеон (<i>Chamaeleo chamaeleon</i>); <i>Chamaeleo dilepis</i> ; <i>Chamaeleo gracilis</i> ; Белолинен хамелеон (<i>Furcifer antimena</i>)		Отделен екземпляр				
Мадагаскарски горски хамелеон (<i>Furcifer campani</i>); <i>Furcifer lateralis</i>		Отделен екземпляр	20-30/5-8/45-32			
Джонсънов хамелеон (<i>Chamaeleo johnstoni</i>); Хамелеон на Петер (<i>Furcifer petteri</i>)		Отделен екземпляр	20-30/5-8/32	Висока		
Робертсонов хамелеон джудже (<i>Bradypodion gutturale</i>); Черноглав хамелеон джудже (<i>Bradypodion karrooicum</i>); Южноафрикански хамелеон джудже (<i>Bradypodion pumilum</i>); Шлемоносен хамелеон (<i>Chamaeleo hoehnelii</i>)		Двойка				
Книшнански хамелеон джудже (<i>Bradypodion damaranum</i>); <i>Bradypodion ventrale occidentale</i> ; Планински ивичест хамелеон* (<i>Chamaeleo ellioti</i>)		Двойка	20-30/5-8/45			
Мелеров хамелеон (<i>Chamaeleo melleri</i>)		Двойка /отделен екземпляр				
Джаксънов хамелеон (<i>Chamaeleo jacksonii</i>)		Двойка	20-30/5-8/45-32			
Северномадагаскарски листовиден хамелеон (<i>Brookesia ebenau</i>); Малък листовиден хамелеон (<i>Brookesia legendrei</i>); (<i>Brookesia minima</i>); <i>Brookesia thieli</i> ; <i>Rampholeon spectrum</i> ; Хамелеон на Боетгер (<i>Calumma boettgeri</i>)		Двойка / отделен екземпляр; За <i>C. boettgeri</i> - двойка	20-30/5-8/30		Не са чувствителни	> 60%
<i>Calumma gallus</i> ; <i>Calumma gastrotaenia</i> ; <i>Calumma oshaughnessyi</i>		Отделен екземпляр	20-30/5-8/32			
Голямонос хамелеон (<i>Calumma globifer</i>); <i>Calumma nasuta</i> ; Голям хамелеон на Парсон (<i>Calumma parsonii</i>)		Отделен екземпляр/ Двойка				
Камерунски планински хамелеон (<i>Chamaeleo montium</i>); Четирирог хамелеон (<i>Chamaeleo quadricornis</i>)	Отделен екземпляр	20-30/5-8/32	Нормална			
<i>Rampholeon kersteni</i>	Двойка /отделен екземпляр					
Коморски хамелеон (<i>Furcifer cephalolepis</i>)	Отделен екземпляр	20-30/5-8/45-32				

Наименование	Площ за 1,1 (дълж. X шир. X вис.) (м)	Основна температура (°C)	Слънчеви места Локална температура (°C)	Социално взаимодействие	Забележки/особенности
1	2	3	4	5	6
ИГУАНИ (Iguanidae)					
Шлемоглави игуани (<i>Laemactus</i>)	4 x 3 x 5 или 5 x 3 x 4	25-30	45	x,x	Задължително: залесяване, клони
Пръстенчати земни игуани (<i>Cyclura</i>)	5 x 4 x 3	30-35	45	x,x или 1,x	Скривалища
Дългоноги игуани (<i>Polychrus</i>)	5 x 5 x 6	25-30	35	1,x	
Шлемоносни игуани (<i>Corytophanes</i>)	4 x 3 x 5	20-28	35	1,x	Не много дебели стволоче, залесяване, екстремно голяма влажност на въздуха
Килоопашати игуани (<i>Tropidurus</i>)	6 x 4 x 4	25-30	40		Скривалища, клони, стволоче, от части влажен субстрат
Плоскоглави игуани (<i>Leiocephalus</i>)					
Фиджийски ивичести игуани (<i>Brachylophus</i>)	4 x 3 x 5 или 5 x 3 x 5	25-30	45		Отоплени водни басейни. Влажен субстрат, ½ от клоните за катерене да са по-дебели от тялото.
Зелени игуани (<i>Iguana</i>)	4 x 3 x 5 или				
Базилискуси (<i>Basiliscus</i>)	5 x 3 x 4				Водни басейни – минимум два пъти колкото дължината: глава – тяло
Рогати игуани (<i>Phrynosoma</i>)					За хранещите се с мравки – заместителна храна
Черни игуани (земни видове) (<i>Ctenosaura</i>)	5 x 4 x 3	30-35			Задължителни скривалища и дебели дървета за катерене
Черни игуани (дървестни видове) (<i>Ctenosaura</i>)	5 x 3 x 4				
Чаквели (<i>Sauromalus</i>)	5 x 4 x 3 или 5 x 3 x 4	25-30	45-50		Задължителни скривалища, скалисти образувания
Лиолемуси (<i>Liolaemus</i>); Килоопашати игуани (<i>Tropidurus</i>)	5 x 4 x 4	20-25	40	1,1 – 1,x	Субстрат, който да може да се дълбае, отчасти да е влажен, стени за катерене, стволоче, силно изстудяване през нощта
Бодливокожи игуани (<i>Sceloporus</i>); Лиолемуси (<i>Liolaemus</i>); Килоопашати игуани (<i>Tropidurus</i>); Петнисти игуани (<i>Uta</i>)	5 x 4 x 4	20-25	45		
Малки дървесни игуани (<i>Urosaurus</i>)	5 x 4 x 6	25-30			Стволоче, клони, стени за катерене, скривалища, субстрат, който отчасти да е влажен
Огърличести игуани (<i>Crotaphytus</i>)	6 x 4 x 4	30-35	50		Възможности за катерене, скривалища
Скални игуани (<i>Petrosaurus</i>); Бодливи игуани (<i>Sceloporus</i>)	5 x 4 x 6	25-30			Стени за катерене, клони, стволоче, висока светлинна интензивност

1	2	3	4	5	6		
Ресничестопръсти игуани (<i>Uma</i>); Зеброопашати игуани (<i>Callisaurus</i>); Глухи игуани (<i>Holbrookia</i>); Плоскоглави игуани (<i>Leiocephalus</i>)	6 x 4 x 4				Субстрат, в който могат да се копят дупки, скривалища, висока светлинна интензивност		
Пустинни игуани (<i>Dipsosaurus</i>)	5 x 4 x 3	25-30	50	1,1	Задължително: в субстрата да се издълбаят ями		
Високотинински игуани (<i>Phimaturus</i>)	5 x 4 x 3	20-22	35	1,х	Влажни скривалища, силно нощно охлаждане		
Анолиси (<i>Anolis</i>)	6 x 6 x 8	25-30 18-25	45 35		Стени за катерене, стволоче, клони, растения, влажен субстрат		
Анолиси (<i>Anolis</i>)	6 x 8 x 6	23-28	45		Растения, клони, влажен субстрат		
Мадагаскарски офлуриси (<i>Oplurus sp</i>)	6 x 4 x 4 или 6 x 4 x 5	22-28			Според вида – стволоче, стени за катерене, скривалища, субстрат, в който могат да се копят дупки		
Зелена бодлива игуана (<i>Sceloporus malachiticus</i>)	5 x 4 x 5 или 6 x 4 x 4	22-25	40		Стволоче, растения, влажен субстрат, естествено охлаждане		
Мадагаскарски игуани (<i>Chalarodon</i>)	8 x 5 x 3	25-30	50	2-4	Песъчлив субстрат, в който могат да се копят дупки		
КСЕНОЗАВРИ (Xenosauridae)							
Крокодилов ксенозавър (<i>Shinisaurus crocodilurus</i>)	6 x 4 x 4, от които ½ вода	20-25	35	1,1	Скривалища под водата и на сушата, възможности за катерене, отчасти влажен субстрат		
АГАМИ (Agamidae)							
Водни дракони (<i>Physignatus</i>); Водни агами (<i>Hydrosaurus</i>)	4 x 3 x 5 или 5 x 3 x 4	25-30	45	1,х	Отоплен водни басейни, ½ от клоните за катерене да се побели от тялото, влажен субстрат		
Обикновена агама и сродните видове (<i>Agama agama</i>)	5 x 3 x 4				Стени и стволоче за катерене, висок слънчев интензитет		
Скални адами (<i>Stellio sp.</i>)	5 x 3 x 4	20-27			Стени и съоръжения за катерене		
Брадати гущери (<i>Pogona/ Amphibolurus</i>)	5 x 4 x 3	25-30	50		Пещери, дървета за катерене, съоръжения за катерене		
Пеперудови агами (<i>Leiolepis</i>)	5 x 4 x 3	25-30	45	1,1 – 1,х	Субстрат, в който да могат да се копят дупки		
Летящи дракони (<i>Draco</i>)							
Джапарули (<i>Japarula</i>)	5 x 4 x 5						Скривалища, възможности за катерене, озеленяване, охлаждане през нощта
Калотеси (<i>Calotes</i>); Горски дракони (<i>Gonocephalus</i>)	5 x 4 x 5				22-28		Клони за катерене и стени, озеленяване
Шипоопашати гущери (<i>Uromastix</i>)	5 x 4 x 3	25-30	50		Пещери, висок светлинен интензитет, субстрат, в който да могат да се копят дупки		
Австралийски скритоухи агами (<i>Ctenophorus, Tupaocryptis</i>)	5 x 4 x 4						Субстрат, в който да могат да се копят дупки
Кръглоглави агами (<i>Phrynocephalus</i>)	5 x 5 x 3	25-30	55	1,1 – х,х	Субстрат, в който да могат да се копят дупки, висок светлинен интензитет, охлаждане през ноща до 10-15° С		
ОТРОВНИ ГУЩЕРИ (Helodermatidae)	4 x 3 x 2	20-28	35	1,х	Скривалище с влажен субстрат; за Мексикански отровен гущер (<i>Heloderma horridum</i>) и възможности за катерене от дебели стволоче и клони. Внимание : Отровни		

1	2	3	4	5	6	
ГУЩЕРИ (Lacertidae)						
Килови гущери (<i>Algyroides</i>); Скален гущер (<i>Lacerta saxicola</i>)	6 x 4 x 4	18-25	40	(1),x	От части влажен субстрат	
Същински гущери (<i>Lacerta</i>); Стенни гущери (<i>Podarcis</i>), Канарски гущери (<i>Gallotia</i>)	6 x 4 x 4	23-28	45	1,1 – 1,x	Скривалища, стени за катерене и клони	
Змиеоки гущери (<i>Ophisops</i>); Степни гущери (<i>Eremias</i>); Пясъчни бодливоноги гущери (<i>Acanthodactylus</i>)	6 x 4 x 3	25-30	45	1,x	Субстрат, в който да могат да се копаят дупки	
СЛЕПОЦИ (Anguidae)						
Крехар (<i>Anguis fragilis</i>)	6 x 3 x 2	18-25	35	1,x	От части влажен субстрат, скривалища	
Алигаторови гущери (<i>Gerronothus, Barisia</i>)					Скривалища, отчасти влажен субстрат, възможности за катерене	
Змиегущери (<i>Ophisaurus</i>)		25	40		Скривалища, според вида влажен субстрат,	
СЦИНКОВИ ГУЩЕРИ (Scincidae)						
Исполински сцинкове (<i>Tiliqua</i>)	6 x 4 x 3	25-30	40	Понякога непоносими към съжителство, понякога по единично отглеждане	Скривалища, от които едно да е влажно	
Исполински сцинк на Джерард (<i>Tiliqua gerrardii</i>)	4 x 3 x 6 или 4 x 4 x 5		45		1,x	Висок светлинен интензитет, влажен субстрат,
Бодливоопашати сцинкове (<i>Egernia</i>)	6 x 4 x 3				Скривалища, стени за катерене, клони	
Късоопашат сцинк (<i>Trachydosaurus rugosus</i>)	6 x 4 x 3	22-28	40	x,x	Скривалища, от които едното да е влажно	
Хватателноопашат сцинк (<i>Corucia zebrata</i>)	4 x 3 x 5 или 5 x 3 x 4	25-30	40	1,1-1,x	Дупки в дърветата, влажен субстрат, дебели клони за катерене ½ по-дебели от тялото на животното	
Алжирски дългокрак сцинк (<i>Eumeces algeriensis</i>)	6 x 4 x 3	23-28	45	1,1	Скривалища	
Мабуи (наземни видове) (<i>Mabuia</i>)				1,1 – 1,x	Скривалища, едно влажно скривалище	
Мабуи (дървесни и скални видове) (<i>Mabuia</i>)					Скривалища, стени за катерене и клони, субстрат отчасти влажен	
Североамериканските дългокраки сцинкове (<i>Eumeces</i>)	5 x 4 x 3	25-28	40	1,1 – 1,x	Скривалища, субстрат отчасти влажен	
Халцидий (<i>Chalcides</i>) и Същински сцинкове (<i>Scincus</i>)					Задължително :субстрат, в който да могат да се копаят дупки	
Дървесни сцинкове (<i>Dasia</i>)	4 x 4 x 5				Столове, влажен субстрат, стени за катерене, скривалища	
Други сцинкове	4 x 4 x 5 или 5 x 4 x 4				Според произхода повече или помалко сух или влажен субстрат, скривалища, стени за катерене, столове	

1	2	3	4	5	6
ГЕКОНОВИ (Geckonidae)					
Нощноактивни видове: Леопардови гекоци (<i>Eublepharis</i>); Ивичести гекоци (<i>Coleonyx</i>); Бъбрекоопашати гекоци (<i>Nephrurus</i>); Диплодактилуци (<i>Diplodactylus</i>)	4 x 3 x 2	22-28	35	1, 1- 1,x	Субстрат, в който могат да се копаят дупки, скривалища, едно влажно скривалище
Изключения: Същински гекоци (Gekko)	6 x 6 x 8	20-25	30	1,x	Влажен субстрат, стени за катерене, стволоче, скривалища
Плоскоопашати мадагаскарски гекоци (<i>Uroplatus</i>) и Новокаледонски гекоци (<i>Rhacodactylus</i>).				1,1	
Нощноактивни видове: Тихоокеански гекоци (<i>Gehyra</i>); Листопръсти гекоци (<i>Hemidactylus</i>)	6 x 6 x 8	25-28	35	1,1 – 1,x	Стени за катерене, скривалища
Нощноактивни видове: Широкопръсти гекоци (<i>Tarentola</i>); Диплодактилуци (<i>Diplodactylus</i>); Дебелоопашати гекоци (<i>Oedura</i>).	6 x 6 x 8	22-28	35	1,1 – 1,x	
Нощноактивни видове: Нактуси (<i>Nactus</i>), например: Коморските гекоци (<i>Paroedura</i>).	4 x 3 x 2	20 -25	40		Субстрат, в който могат да се копаят дупки, скривалища
Дневни мадагаскарски гекоци (<i>Phelsuma</i>); Гекоци джуджета (<i>Lygodactylus</i>); Гонатоди (<i>Gonatodes</i>).	6 x 6 x 8	25-30			Растения, клони за катерене, скривалища, влажен субстрат
Атласки гекоци (<i>Quedenfeldtia</i>); (<i>Ptyodactylus</i>)		20-30			Стени за катерене, скривалища, да се построи “скала”
ПОЯСООПАШАТИ ГУЩЕРИ (Cordilidae)					
Лъжепоясоопашати гущери (<i>Pseudocordylus</i>); Поясоопашати гущери (<i>Cordylus</i>); (<i>Platysaurus</i>)	5 x 3 x 4	22-28	45	1, x	Скривалища и стени за катерене
Изключение: Гигантски поясоопашат гущер (<i>Cordylus giganteus</i>)	5 x 3 x 3	20-25	35	x,x	Субстрат, в който могат да се копаят дупки, хралупи
Африкански скални поясоопашати гущери (<i>Gerrhosaurus</i>); Мадагаскарски поясоопашати гущери (<i>Zonosaurus</i>)	5 x 3 x 4	25-28	45	1,1 – 1,x	Скривалища и възможности за катерене
АМЕРИКАНСКИ ВАРНИ (Teiidae)					
Калопистеси (<i>Callopistes</i>)	7 x 4 x 3	25-30	45	1,1 – 1,x	Субстрат, в който могат да се копаят дупки, скривалища
Теру (<i>Tupinambis</i>)	5 x 3 x 3				Скривалища и възможности за катерене
Амейви (<i>Ameiva</i>); Камшикоопашати варани (<i>Cnemidophorus</i>)	7 x 4 x 3		50		Субстрат в който могат да се копаят дупки

1	2	3	4	5	6
ВАРАНОВИ (Varanidae)					За всички: Скривалища и възможности за катерене
Варани (<i>Varanus</i>) обитаващи дървета: Индийски варан (<i>V. indicus</i>); Смарагдов варан -до 140 см. (<i>V. prasinus</i>)	5 x 2 x 4 или 4 x 2 x 5	25-30	45	в повечето случаи по единично, иначе 1,1 до 1, x	Висока влажност на въздуха
Варани (<i>Varanus</i>),обитаващи дървета- субтропически: Пъстър варан -до 200 см. (<i>V. varius</i>)					
Варани (<i>Varanus</i>) сухоземни обитатели на пустини и полупустини: Сив варан (<i>V. griseus</i>); Жълт варан (<i>V. flavescens</i>); Голям варан (<i>V. giganteus</i>)	5 x 2 x 2			1,1 до 1,x	Субстрат, в който могат да се копаят дупки
Варани (<i>Varanus</i>) от тропическите области: Бенгалски варан (<i>V. bengalensis</i>)					Висока влажност на въздуха,
Ивичест воден варан (<i>Varanus salvator</i>); Воден варан на Мертенс (<i>Varanus mertensis</i>)					Висока влажност на въздуха, допълнително голям отоплен воден басейн
КРОКОДИЛИ (Crocodylia)	4 x 3 суха част (д. x ш.), и 5 x 4 x 0,3 водна част	Въздух и вода 25-30	Земна част 40	1,1 – 1,x 40 - > 100	Отчасти в скривалища, пространството да е разделено, прозрачни прегради

Наименование	Терариум площ (дълж. X шир. X вис.)	Основна температура Ден (нощ) (°C)	Локална максима-мал-на температура (°C)	Забележки/особенности
1	2	3	4	5
ЗМИИ ЧЕРВЕЙНИЦИ (Typhlopidae)	1,5 x 0,5 x 0,5	26-30 (незначително охлаждане)	За видовете от сухите хабитати 28-30	Висока земна почва (минимум 20 см) с добър дренаж,каменни плочи; ежеседмично да се навлажнява внимателно, за да могат змиите да пият
ЛЪЖЛИВИ КОРАЛОВИ ЗМИИ (Aniliidae)				
Цилиндрични змии (<i>Cylindrophis</i>)	1,0 x 0,5 x 0,5	25-30 (незначително охлаждане)	-	Влажен терариум с условия като в дъждовната гора с голям воден басейн и възможности за ровене
<i>Anilius</i>				Висока земна почва (15-20 см), малък басейн за къпане; Нощно активни видове
БРАДАВИЧЕСТИ ЗМИИ (Acrochordidae)				
Явански брадавичести змии (<i>Acrochordus</i>); Индийски брадавичести змии (<i>Chersydrus</i>)	1,0 x 0,5 x 0,5	24-28	-	Аквариум със смесена речна и морска вода, с места за криене; за младите змии по-малка земна част;

1	2	3	4	5
БОИ (Boidae)				
Мадагаскарски бои (<i>Acrantophis</i>)	<u>Над 1,5 м</u> 1,0 x 0,5 x 0,75	28-30 (2-4)	30-35	Обширен басейн за къпане, клони за катерене;
Бои (<i>Boa</i>)	<u>под 1,5 м</u> 0,75 x 0,5 x 0,75	20-30 (20-22)		
Тихоокеански бои (<i>Candoia</i>)	1,0 x 0,5 x 0,75	25-30 (незначително охлаждане)		
Африкански питони (<i>Calabaria</i>)	0,75 x 0,5 x 0,5	28-32 (5)		Дълбока и мека земна почва (10-15 см), басейн за къпане.
Зелени дървесни питони (<i>Chondropython</i>)	0,75 x 0,5 x 1,5	25-32 (22-23)	30-35	Висока влажност на въздуха (70-100%), здрави засаждания, басейн за къпане
Дървесни бои (<i>Epicrates</i>)	1,0 x 0,5 x 0,75 Кубинска дървесна боа (<i>E. angulifer</i>) под 1,5 м: 0,75 x 0,5 x 0,75			Басейни за къпане, клони за катерене;
Южноамерикански дървесни бои (<i>Corallus</i>)	0,75 x 0,5 x 1,5	25-30 (незначително охлаждане)	30-35	Висока влажност на въздуха(70-100%), здрави насаждания, клони за катерене, басейн за къпане
Анаконди (<i>Eunectes</i>) Анаконда (<i>Eunectes murinus</i>)	<u>Над 1,5 м:</u> 1,0 x 0,5 x 0,75 <u>Под 1,5</u> <u>м:</u> 0,75x0,5x0,75	25-30; Парагвайска анаконда (<i>E. notaeus</i>): през нощта 20-22	30-35	Голям басейн за къпане (50-75% от площта)
Пясъчни бои (<i>Eryx</i>)	0,75 x 0,5 x 0,5	25-30 (10)	35-38	Змии, които копаят (дълбока земна почва 8-15 см), съд за пиене; Активни предимно при смрачаване
Южноамерикански розови бои (<i>Lichanura</i>)	0,75 x 0,5 x 0,75	20-26, (незначително охлаждане)	28-30	Клони за катерене, малък басейн за къпане; Активен предимно при смрачаване и през нощта
Малки южноамерикански бои (<i>Trachyboa</i>)	1,0 x 0,5 x 0,75	24-28 (5)	- -	Басейни за къпане и растения, специализиран в хрането (жаби);активен при смрачаване и нощноактивен
Земни бои (<i>Tropidophis</i>); Малки бои (<i>Ungaliophis</i>)	1,0 x 0,5 x 0,75	25-30 (5)		Клони за катерене и басейн за къпане, влажност на субстрата в убежищата
Двувъзрастни бои (<i>Loxocemus</i>)	0,75 x 0,5 x 0,5			Влажна, рохкава земна почва, съд за пиене
Водни питони (<i>Liasis</i>)	0,75 x 0,5 x 0,75	25-30 (незначително охлаждане)	30-35	За видовете от дъждовните гори –висока влажност на въздуха от 70-100%, басейни за къпане(за <i>L.fuscus</i> половината от площта), клони за катерене

1	2	3	4	5
Австралийски диамантени питони (<i>Morelia</i>)	<u>Над 2 м:</u> 0,75 x 0,5 x 1,0 <u>Под 2 м:</u> 0,5 x 0,5 x 0,75			Басейн за къпане (¼ от площта). Клонии за катерене; Активен при смрачаване и нощноактивен
Питони (<i>Python</i>): Мрежест питон (<i>P. reticulatus</i>); Тигров питон (<i>P. molurus</i>) и Йероглифов питон (<i>P. sebae</i>)	<u>До 2,5 м:</u> 1,0 x 0,5 x 0,75 <u>под 2,5 м:</u> 0,75 x 0,5 x 0,5	26-32, (5), Йероглифов питон (<i>P. sebae</i>): през нощта до 10	Локално затоплено място чрез подово отопление или	Здрави клонии за катрене, голям басейн за къпане (½ до ½ от площта), висока влажност на въздуха от 70-90%; Активен предимно при смрачаване и нощноактивен
Мадагаскарски кучеглави смоци (<i>Sanzinia</i>)	0,75 x 0,5 x 0,75	28-32 (6-8)	лъчист източник 34-38	Големи клонии за катерене, басейн за къпане (¼ от площта); Активен предимно при смрачаване
ЛЪЧИСТИ ЗМИИ (<i>Xenopeltidae</i>)	1,0 x 0,5 x 0,5	25-30 (незначително охлаждане)	-	Влажен терариум с места за криене и басейн за къпане; Нощноактивен
СМОКОВЕ (<i>Colubridae</i>)			-	
Същенски водни змии (<i>Natrix</i>); Американски водни змии (<i>Nerodia</i>); Северна американски водна змия (<i>Nerodia</i>)	1,25 x 0,5 x 0,5	20-28, (5)	25-30	Воден терариум (вода:земна част=1:1), за препоръчване е охлаждане за презимуване
Американски гребенести змии (<i>Helicops</i>)	1,25 x 0,5 x 0,5	20-30, (несъществуващо охлаждане)	25-33	Воден терариум с малка земна част и клонии за катерене
Кралски водни змии (<i>Regina</i>)	1,25 x 0,75 x 0,75	20-26, (несъществуващо охлаждане)	26-30	Воден терариум (вода:земна част=2:1), клонии за катерене и сухи и топли слънчеви места, презимуване на хладно
Кафявокоремни змии (<i>Storeria</i>)	1,25 x 0,75 x 0,75	20-26, (несъществуващо охлаждане)	-	Влажен терариум, за Петнистоглава червенкоремна змия (<i>S. occipitamaculata</i>) голям воден басейн, препоръчително е хладно презимуване;
Огърличести змии (<i>Diadophis</i>)	1,0 x 0,5 x 0,5			Влажен терариум с по-голям съд с вода и места за криене, за препоръчване е хладно презимуване;
Африкански домашни змии (<i>Boaedon</i>); Обикновена домашна змия (<i>B. fuliginosus</i>)	1,0 x 0,5 x 0,5	22-28, при субтропичните видове (5)	-	Сух терариум със съд за пиене и възможности за криене, за Маслинена домашна змия (<i>B. olivaceus</i>) воден терариум със суха земна част.
<i>Scaphio dontophis</i>	1,0 x 0,5 x 0,5	24-28, (5)	-	Влажен терариум с много възможности за криене; съд за пиене; нощноактивни
Котешки змии (<i>Telescopus</i>)	1,0 x 0,5 x 0,5	23-26 (20-25)	-	Съд за пиене, места за криене;
Голямозъбни змии (<i>Dinodon</i>)	1,0 x 0,5 x 0,5	24-28, (18-20)	-	Влажен терариум с голям воден басейн
Нощни смоци (<i>Hypsiglena</i>)				Сух терариум с места за криене и съд за пиене;
Червейни змии (<i>Carphophis</i>)				Влажен терариум с рохкава почва, съд за пиене
Гланцови змии (<i>Arizona</i>)	1,0 x 0,5 x 0,5	24-28 (20)	-	Сух терариум със съд за пиене, възможности за криене, хладно презимуване е препоръчително;

1	2	3	4	5
Голямглави американски змии (<i>Dipsas</i>) и Змии охлювичари (<i>Sibon</i>)	1,0 x 0,5 x 1,0	25-20 (несъществено охлаждане)	-	Добре залесен дъждовно-горски терариум, висока влажност на въздуха (70-90%); специализиран в храненето (охлюви)
Мустакати змии (<i>Erpeton</i>)	1,0 x 0,5 x 0,5	25-27	-	Аквариум със земен пласт и водни растения (сигурно скривалище!), рН- 6.0 – 6.5
Златнокоремни змии (<i>Liophis</i>)	1,25 x 0,5 x 0,5	25-28, (20-22)	-	Воден терариум (вода:земя=2:1) ;
Гребенести горски змии (<i>Amphiesma</i>)	1,25 x 0,5 x 0,5	25-30, за Японска гребенеста змия (<i>A. vibakari</i>) 20-26, (5)	-	Влажен терариум със сухи слънчеви места и голям басейн за къпане
Гребенести водни змии (<i>Xenochrophis</i>)	1,25 x 0,75 x 0,5	25-30, (несъществено охлаждане)	-	Воден терариум (вода:земя = 2:1), със сухи места за почивка
Лъжливи коралови змии (<i>Erythrolamprus</i>)	1,0 x 0,5 x 0,5		-	Горски терариум с много места за криене и подходящ за ровене земен пласт, съд за пиене, отглеждане по единично, поради възможен канибализъм;
Азиатски дървесни смокове (<i>Dendrelaphis</i>)	1,0 x 0,5 x 1,5		-	Добре залесен дъждовно-горски терариум с висока влажност на въздуха(70-90%), ежедневно пръскане с хладка вода
Червеноопашати острумцунести смокове (<i>Goniosoma</i>)	1,0 x 0,5 x 1,0		-	Добре залесен дъждовно-горски терариум с многобройни клони за катерене, голям басейн за къпане, висока влажност на въздуха(70-100%), ежедневно пръскане с хладка вода
Коткоглави змии (<i>Leptodeira</i>)	1,0 x 0,5 x 1,0	25-30,(несъществено охлаждане)		Басейн за къпане, клони за катерене с озеленяване, отчасти е препоръчително отглеждането по отделно, е възможен понеже канибализъм;
Черножълти смокове мишкари (<i>Spilotes</i>)				Голям басейн за къпане, възможности за катерене, висока влажност на въздуха (70-90%), ежедневно напръскване с хладка вода
Черни дървесни смокове (<i>Thrasops</i>)				Многобройни клони за катерене, здрави насаждения, басейн за къпане
Яйцеядни змии (<i>Dasypeltis</i>)				Съд за пиене, възможности за катерене.
Азиатски водни змии (<i>Sinonatrix</i>)				1,25 x 0,5 x 0,5
Южноамерикански свиненоси змии (<i>Lystrophis</i>)	1,0 x 0,5 x 0,5			Съд за пиене;
Кралски змии (<i>Lampropeltis</i>); Обикновена кралска змия (<i>L. gettulus</i>)				Места за скривалища и клони за катерене, басейн за къпане; препоръчително е хладно зимуване при 10-15°; активни на смрачаване и нощноактивни
Жълтоусти змии (<i>Crotaphopeltis</i>)				Малък воден басейн, за <i>C.degenti</i> – басейна за къпане 1/3 от площта;
Дългоноси змии (<i>Rhinocheilus</i>)				Сух терариум с висок земен пласт (минимум 10 см), съд за пиене

1	2	3	4	5
Мусарани (<i>Clelia</i>)	1,0 x 0,5 x 0,75	25-30, (5)	-	Голям басейн за къпане
Папагалови змии (<i>Leptophis</i>)	1,0 x 0,5 x 1,0			Горски терариум с многобройни клони за катерене и залесяване, басейн за къпане
Американски пуфтящи змии (<i>Pseustes</i>)				Многобройни клони за катерене и малък басейн за къпане
Тъпоглави дървесни змии (<i>Imantodes</i>)				Заселен терариум като в дъждовна гора с висока влажност, ежедневно напръскване с хладка вода;
Лъжливи пясъчни змии (<i>Psammodynastes</i>)				Заселен горски терариум с многобройни клони за катерене, съд за пиене, ежедневно напръскване с хладка вода
Американски лозови змии (<i>Oxybelis</i>)	1,0 x 0,5 x 1,0	25-30, (3-5)	-	Влажност на въздуха 70-90%, малък воден басейн, клони за катерене с озеленяване.
Рогати тинести змии (<i>Farancia</i>)	1,0 x 0,5 x 0,5	25-30, (18-22)	-	Воден терариум, (вода:земя =2:1), зимен покой при 10-15 С е за препоръчване; нощноактивни
Лирови смокове (<i>Trimorphodon</i>)				Клони за катерене, съд за пиене;
Червени смокове (<i>Cemophora</i>)	1,0 x 0,5 x 0,5	25-30, (20)	-	Сух терариум с малък басейн за къпане и възможности за криене;
Къртичеви смокове (<i>Pseudaspis</i>)				Сух терариум с дълбок почвен пласт (минимум 10 см); за препоръчване е хладно презимуване
Бронзови камшични змии (<i>Ahaetulla</i>)	1,0 x 0,5 x 1,5	26-30	-	Висока влажност на въздуха (70-80%), ежедневно напръскване, малък воден басейн, клони за катерене с листна маса, специализиран в храненето (гущери)
Южноамерикански храстови змии (<i>Philodryas</i>)	1,0 x 0,5 x 1,0	26-30, (несъществено охлаждадане)	-	Висока влажност на въздуха (70-90%), малък воден басейн, светло слънчево място, клони за катерене с листна маса
Летящи дървесни змии (<i>Chrysopelea</i>)	1,0 x 0,5 x 1,5			Клони за катерене с залесяване, воден басейн;
Мадагаскарски дървесни смокове (<i>Langaha</i>)	1,25 x 0,5 x 1,0			
Мадагаскарски змии (<i>Leioheterodon</i>)	1,0 x 0,5 x 0,5	26-30, (5)	-	Умерено влажен терариум със сухи места
Малкозъби змии (<i>Oligodon</i>)	1,0 x 0,5 x 0,5	26-32 (незначително охлаждадане); за планинските видове и тези от сухите области с големи температурни колебания охлаждадане през нощта до 20-25,	-	По-голям съд за пиене
Лунни смокове (<i>Oxyrhopus</i>)	1,5 x 0,5 x 0,5	26-32 (несъществено охлаждадане)	-	Съд за пиене;
Фимофиси (<i>Phimophis</i>)	1,5 x 0,5 x 0,5	26-32, (20-25)	-	

1	2	3	4	5
Шилоноси смокове (<i>Lytorhynchus</i>)	1,0 x 0,5 x 0,5	28-32, (18-20)	-	Сух терариум с места за скривалища, съд за пиене
Листоноси змии (<i>Phyllorhynchus</i>)	1,0 x 0,5 x 0,5	28-33, (20)	-	Висок пласт почва (мин. 10 см), съд за пиене.
Смокове мишкари (<i>Elaphe</i>); Петниста царевична змия (<i>Elaphe guttata</i>)	1,0 x 0,5 x 1,0	22-28, (18-20)	28-32	Малък басейн за къпане и клони за катерене, слънчеви места и възможности за криене; за <i>E.rufodorsata</i> по-голям басейн; според климатичния произход е препоръчително хладно презимуване;
Панделковидни змии (<i>Thamnophis</i>)	1,25 x 0,75 x 0,5	22-28. (несъществено охлаждане)	26-30	Влажен терариум с голям басейн за къпане и сухи слънчеви места, за препоръчване е хладно презимуване
Африкански водни змии (<i>Grayia</i>)	1,0 x 0,5 x 0,5	24-28, (несъществено охлаждане)	28-32	Воден терариум (вода:земя=2:1), сухи слънчеви места
Азиатски гребенести змии (<i>Macropisthodon</i>)	1,0 x 0,5 x 0,5	24-28, (5)	25-33	Залесен горски терариум, голям воден басейн;
Централноамерикански змии бегачи (<i>Alsophis</i>)	1,0 x 0,5 x 0,5	25-28, (5)	28-33	Съд за пиене
Лъжливи смоцкове (<i>Conophis</i>)	1,0 x 0,5 x 0,5	25-28, (20)		Воден терариум (вода:земя=2:1), клони за катерене, сухи слънчеви места
Южноамерикански пъстри змии (<i>Leimadophis</i>)	1,25 x 0,5 x 0,5	25-30, (5)		Сух терариум с малък басейн за къпане, мин. 10 см дълбок, пясъчлива почва за ровене
Свиненоси змии (<i>Heterodon</i>)	1,0 x 0,5 x 0,5	25-30, (18-20)		Висока влажност на въздуха (до 100%), голям басейн за къпане
Жабоядни змии (<i>Xenodon</i>)	1,0 x 0,5 x 0,5	25-30, (несъществено охлаждане)		Добре залесен терариум и голям басейн за къпане (вода:суша=1:2), сухи слънчеви места
Африкански храстови смокове (<i>Philothamnus</i>)	1,5 x 0,5 x 1,0	25-30, (5)	28-32	Добре залесен терариум с клони за катерене и голям басейн за къпане за Грапавия тревен смок (<i>O.aestivus</i>) (вода:суша=1:2), сухи слънчеви места
Тревни смоци (<i>Ophedrys</i>)	1,5 x 0,5 x 0,5, за Грапавия тревен смок (<i>O.aestivus</i>) 1,0 x 0,5 x 1,0			Клони за катерене, възможности за криене, съд с вода, хладно презимуване е за препоръчване
Гоферови змии (<i>Pituophis</i>)	1,0 x 0,5 x 0,75			Басейн за къпане, клони за катерене и възможности за скривалища
Индигови змии (<i>Drymarchon</i>)	1,25 x 0,5 x 0,75	25-28, (5)	28-32	Терариум с бракична вода с малка земна част (1/5 от основната площ) и клони за катерене
Кучеглави водни змии (<i>Cerberus</i>)	1,0 x 0,5 x 0,5	25-30	28-33, на слънчево място	Воден терариум с малка земна част (1/5 от основната площ)
Ориенталски водни змии (<i>Enhydria</i>) и Маскирани кучеглави водни бои (<i>Homalopsis</i>)				

1	2	3	4	5
Дългозъби змии (<i>Rhabdophis</i>)	1,0 x 0,5 x 0,5	За тропическите видове: 26-30, през нощта несъществено охлаждане; Субтропичните видове: 24-30, (18-22)	30-35	Воден терариум(вода:земна част=1:1) за Малайска червеноврата змия (<i>Rh.subminiatus</i>) достатъчно голям воден басейн, за Тигрова змия (<i>Rh.tigrinus</i>) е препоръчителен зимен покой
Бразилски водни лъжливи кобри (<i>Cyclagras</i>)	1,0 x 0,5 x 0,75	25-30, (5)		Голям басейн за къпане
Смокове стрелци (<i>Coluber</i>)	1,5 x 0,5 x 0,75	24-28 (18-20)	30-35	Сух терариум с малък басейн за къпане и клони за катерене; за видове от умерените климатични области, респ. за видовете от по-високо разположените в планините места е препоръчително хладно презимуване
Южноазиатски смокове (<i>Zaocys</i>)	1,5 x 0,75 x 0,5	25-30 (несъществено охлаждане)	30-35	Голям басейн за къпане, сухи слънчеви места
Големоглави смоци мишкари (<i>Ptyas</i>)	1,25 x 0,75 x 0,5	25-30, (5)	30-35	Клони за катерене, голям басейн за къпане, сухи слънчеви места
Петнистоноси змии (<i>Salvadora</i>)				Сух терариум със съд за пиене
Американски смоци (<i>Drymobius</i>)	1,5 x 0,5 x 0,75			Басейни за къпане и възможности за катерене, сухи слънчеви места
Американски камшични смоци (<i>Masticophis</i>)				Сух терариум с няколко клони за катерене, съд за пиене; животните от умерените климатични области трябва да презимуват на хладно
Сонорски пясъчни смокове (<i>Sonora</i>)	1,0 x 0,5 x 0,5	25-30 (18-20)	30-35	Сух терариум със съд за пиене и места за криене, висок земен пласт (минимум 10 см);
Диадемови змии (<i>Spalerosophis</i>)	1,5 x 0,75 x 0,5	25-30, (20)	30-35	Сух терариум със съд за пиене, препоръчително е хладно презимуване
Бумсланги (<i>Dispholidus</i>)	1,25 x 0,75 x 1,25	25-30, (20-22)	30-35	Клони за катерене, съд за пиене
Африкански винени змии (<i>Thelotornis</i>)	1,0 x 0,5 x 1,0			Клони за катерене с озеленяване, съд за пиене;
Боиги (<i>Boiga</i>)	<u>Над 1,5 м:</u> 1,0 x 0,5 x 1,5 <u>под 1,5 м:</u> 0,75 x 0,5 x 1,0 за Индийска боига (<i>B. trigonata</i>): 1,0 x 0,75 x 0,75	26-30 (незначително охлаждане); видовете от северните области – (20-22); Индийска боига (<i>B. trigonata</i>): 30, (15)	Само за Индийска боига (<i>B. trigonata</i>) : 30-35	Голям воден басейн, за обитателите на дъждовните и мангрови гори висока влажност на въздуха (70-90%, ежедневно напръскване), клони за катерене с листна маса
Пясъчни змии (<i>Psammophis</i>)	1,5 x 0,75 x 0,5	26-32 (15-22)	35-38	Съд за пиене
МОРСКИ ЗМИИ (Hydrophiidae)				
Плоскоопашати морски змии (<i>Laticauda</i>)	1,5 x 0,75 x 0,75	24-26	28-30	Терариум с морска вода и малка земна част (около 1/5 от основната площ), сухи слънчеви места

1	2	3	4	5
МОРСКИ ЗМИИ (Hydrophiinae)	1,5 x 0,75 x 0,75	24-26	-	Терариум с морска вода, за Лузонска морска змия (<i>Hydrophis semperi</i>) сладководен аквариум
Къртичеви змии (<i>Atractaspis</i>)	1,0 x 0,5 x 0,5	25-28, при видове от сухите области- около 5	-	Висока, подходяща за равнен почва (минимум 10-15 см), съд за пиене; нощноактивни
АСПИДОВИ (Elapidae)				
<i>Acanthophis</i>	1,0 x 0,75 x 0,5	28-32, (около 10)	До 35	Особено лениви водни змии (подобни на усойници), съд за пиене
Африкански коралови змии (<i>Aspidelaps</i>)	1,0 x 0,5 x 0,5	26-32, (18-22)	35-38	Съд за пиене;
Крайти (<i>Bungarus</i>)	1,0 x 0,75 x 0,5	28-32, през нощта без или несъществено охлаждане	-	Съд за пиене, места за криене, по отделно отглеждане, понеже е възможен канибализъм;
Водни кобри (<i>Boulengerina</i>)	1,5 x 0,75 x 0,5	26-30, през нощта несъществено охлаждане	до 35	Воден терариум с голяма водна част (минимум половината от площта)
Мамби (<i>Dendroaspis</i>); Зелена мамба (<i>D.angusticeps</i>)	1,0 x 0,75 x 1,0	26-30, (около 20), но не важи за тропическите видове от дъждовни гори		Относително голяма влажност на въздуха (60-90%), често напръскване с хладка вода, озеленяване и гъсти клонаци за катерене, съд за пиене
Огърличести кобри (<i>Hemachatus</i>)	1,0 x 0,75 x 0,75	26-30, (18-22)	35-38	Басейн за къпане
Жлезисти малайски змии (<i>Maticora</i>)	1,0 x 0,5 x 0,5	26-32, през нощта без охлаждане	35-38	Отглеждане поотделно, поради възможен канибализъм; съд за пиене; нощноактивни
Американски коралови змии (<i>Micrurus</i>)	1,0 x 0,5 x 0,5	26-30, през нощта без охлаждане, за Арлекинови коралови змии (<i>M.fulvius</i>) и Аризонски аспиди (<i>Micruroides</i>): 18-20	-	Рохкава почва, съд за пиене, отглеждане поотделно, поради възможен канибализъм; за Арлекинови коралови змии (<i>M.fulvius</i>) и Аризонски аспиди (<i>Micruroides</i>) е препоръчителен зимен покой; активни на смрачаване
Кобри (<i>Naja</i>)	1,5 x 0,75 x 0,75	26-32, през нощта почти без охлаждане при тропическите видове, при субтропическите видове охлаждане до около 10	35-38	Басейн за къпане
Тайпани (<i>Oxyuranus</i>)	1,25 x 0,75 x 0,75	26-30, през нощта несъществено охлаждане	до 35	Басейн за къпане
Кралски кобри (<i>Ophiophagus</i>)	над 2,5 м: 1,25 x 0,75 x 0,75; под 2,5 м: 0,75 x 0,5 x 0,75	28-32, през нощта несъществено охлаждане	35-38	Голям басейн за къпане, специализиран в храненето (змии)
Пустинни кобри (<i>Walterinnesia</i>)	1,25 x 0,74 x 0,5	26-30, (15-20)	35-38	Съд за пиене

1	2	3	4	5
ОТРОВНИЦИ (Viperidae)				
Африкански дървесни усойници (<i>Atheris</i>)	0,5 x 0,5 x 1,0	15-28, през нощта несъществено охлаждане, при видове от планинските гори охлаждане до 20	-	Добро озеленяване и много клони за катерене, висока влажност на въздуха (70-90%); предимно нощноактивни
Пуфтящи усойници големи видове (<i>Bitis</i>)	1,0 x 0,5 x 0,5	Габонска усойница (<i>B. gabonica</i>) и Носорога усойница (<i>B. nasirconis</i>): до 24-26, през нощта без охлаждане, Обикновена пуфтяща усойница (<i>B. arietans</i>): 28-32, (коло 20)	само за Обикновена пуфтяща усойница (<i>B. arietans</i>): 30-35	Габонска усойница (<i>B. gabonica</i>) и Носорога усойница (<i>B. nasirconis</i>): горски терариум с висока влажност на въздуха (70-100%), ежедневно напръскване с хладка вода, съд за пиене; за Обикновена пуфтяща усойница (<i>B. arietans</i>): сух терариум със съд за пиене; активни при смрачаване и нощноактивни
Пуфтящи усойници Малки видове (<i>Bitis</i>)	1,25 x 0,75 x 0,5	25-28, (около 20)	28-33	Сух терариум със съд за пиене, за Южноафриканска рогата усойница (<i>B. caudalis</i>), Многоорога усойница (<i>B. cornuta</i>), <i>B. pertingueyi</i> рохкава пясъчлива почва; ; активни на смрачаване и нощноактивни
Бирмански усойници (<i>Azemiope</i>)	1,0 x 0,5 x 0,5	25-28, (около 5)		Горски терариум със съд за пиене
Нощни усойници (<i>Causus</i>)	1,0 x 0,5 x 0,5	25-30 (около 5) Лихтенщайнова усойница (<i>C. lichtensteini</i>) през нощта несъществено охлаждане	-	Според вида сух до влажен терариум с басейн за къпане, места за криене;
Рогати усойници (<i>Cerastes</i>)	1,25 x 0,75 x 0,5	28-32, (около 20)	30-35	Висок пясъчен пласт (10-15 см), с влажни скривалища, съд за пиене;
Пясъчни ефи (<i>Echis</i>)				Сух терариум със скривалища, съд за пиене;
Ориенталски отровници (<i>Daboia</i>)	1,25 x 0,75 x 0,5	25-30, (18- 20) Ръселова усойница (<i>D. russelli</i>) (22-24)	30-35	Според вида сух или леко влажен горски терариум, съд за пиене;
Листоноси усойници (<i>Eristicophis</i>)	1,25 x 0,75 x 0,5	25-30 (около 20)	30-35	Фин пясъчен пласт (около 10 см), съд за пиене;
Лъжсороги усойници (<i>Pseudocerastes</i>)				Сух терариум със съд за пиене;
Отровници (<i>Vipera</i>)	1,25 x 0,75 x 0,5	25-28, (18-20)	28-33	Суши слънчеви места, съд за пиене, препоръчително е хладно презимуване;

1	2	3	4	5
ГЪРМЯЩИ ЗМИИ (Crotalidae)				
<i>Bothriechis</i>	0,75 x 0,5 x 1,25	24-26, през нощта несъществено охлаждане В <i>lateralis</i> : през деня 20-25, (около 15)	28-30	Добре залесен горско-дъждовен терариум с многобройни клони за катерене и висока влажност на въздуха (70-90%), често напръскване с хладка вода, съд за пиене;
Американски копиеглави змии (<i>Bothrops</i>)	1,25 x 0,5 x 0,75	24-28, (около 5)- не важи за видовете от тропическите дъждовни гори; за планинските и пустинни видове, (18)	28-30 (не важи за видовете от тропическите дъждовни гори);	Според произхода си – сух, влажен или горско-дъждовен терариум, места за криене, съд за пиене;
Американски копиеглави змии (<i>Bothrops</i>)	0,75 x 0,5 x 1,25; за Венецуелски горски ботропс (<i>B. medusa</i>) и Петнист ботропс (<i>B. punctata</i>) 1,0 x 0,5 x 0,75	25-28, през нощта несъществено охлаждане, <i>B. alticola</i> и Боливийски ботропс (<i>B. oligolepis</i>), (18-20)	28-33	Добре залесен горско-дъждовен терариум с висока влажност на въздуха (70-90%), често напръскване с хладка вода, многобройни клони за катерене (не при <i>B. medusa</i> и <i>B. punctata</i>), съд за пиене,
Малайски мокасинови змии (<i>Calloselasma</i>)	1,0 x 0,5 x 0,5	25-30, през нощта несъществено охлаждане	28-33	Влажен горски терариум със сухи места съд за пиене;
Гърмящи змии (<i>Crotalus</i>)	1,25 x 0,5 x 0,75	25-28, (около 20); топло-чувствителните видове Черноопашата гърмяща змия (<i>C. molossus</i>), Танситаронова гърмяща змия (<i>C. pusillus</i>), Вилардова гърмяща змия (<i>C. willardi</i>) : 22-25, (16-18	28-30, за топло-чувствителните видове Калифорнианска гърмяща змия (<i>C. enyo</i>), Аризонска гърмяща змия (<i>C. pricei</i>), и Тигрова гърмяща змия (<i>C. tigris</i>) : 30-32; Рогата гърмяща змия (<i>C. cerastes</i>): до 35	Сух терариум със съд за пиене, места за криене, за Каскавела (<i>C. durissus</i>), Ивичеста гърмяща змия (<i>C. horridus</i>) -по-влажен, а за Рогата гърмяща змия (<i>C. cerastes</i>) по-висок слой пясъчлива почва (около 10 см); За животни от умерените и темперирани области и за планинските видове е препоръчително хладно презимуване;
Китайски носати змии (<i>Deinagkistrodon</i>)	1,25 x 0,75 x 0,5	20-25, (около 5)	-	Влажен горски терариум със сухи места за покой, съд за пиене.
Цейлонски цитомордници (Нурпале)	1,25 x 0,75 x 1,0	24-28, през нощта незначително охлаждане	-	Влажен горски терариум със сухи слънчеви места, съд за пиене;
Бушмастери до 3,75 м (<i>Lachesis</i>)	1,0 x 0,75 x 0,75	18-22	-	Влажен, добре озеленен горски терариум с места за криене и бодни басейни, сухо място за почивка, ежедневно пръскане с хладка вода;

1	2	3	4	5
Свиноноси усойници (<i>Porthidium</i>)	1,25 x 0,5 x 0,75	22-26, през нощта незначително охлаждане, за планинските видове и за тези от сухите биотопи: (18)	28-30	Според произхода горско дъждовен, влажен или сух терариум, съд за пиене, места за криене;
Мексикански рогати усойници (<i>Ophryacus</i>)	1,0 x 0,5 x 1,0	22-26, (около 5)	28-30	Клони за катерене с озеленяване, съд за пиене, места за криене
Малки гърмящи змии (<i>Sistrurus</i>)	1,0 x 0,5 x 0,5	20-28, (18-20)	само за Малка мексиканската гърмяща змия (<i>S.ravus</i>): 28-32	Според вида и произхода влажен до сух терариум, съд за пиене;
Азиатски копиеглави змии- Наземни видове (<i>Trimeresurus</i>)	1,0 x 0,5 x 0,75	24-28 (около 5 за планинска куфия (<i>T.monticola</i>), Ориенталска куфия (<i>T.jerdoni</i>), Куфия на Грей (<i>T.strigatus</i>), , (18)	28-33	Влажен терариум със сухи слънчеви места, съд за пиене, възможности за катерене;
Азиатски копиеглави змии- Дървесни видове (<i>Trimeresurus</i>)	0,75 x 0,5 x 1,0	25-30, (около 5)	28-33	Терариум като в дъждовна гора с многобройни клони за катерене и добро залесяване, съд за пиене, ежедневно пръскане с хладка вода, висока влажност на въздуха (60- 80%, за <i>T.wagleri</i> , но без застоил въздух!);

Наименование КОСТЕНУРКИ (TESTUDINATA)	Лъчиста топлина (около ° C)	Социално взаимодействие	Терариум площ (дълж. X шир.)	Водно ниво: ширина на черупката (см) x дадената цифра	Забележка
1	2	3	4	5	6
Свиноноса костенурка (<i>Carettochelys insculpta</i>)	без	Двойка; възможно е отглеждане поотделно поради агресивността на някой индивиди	5 x 2,5	2	Водолюбиви видове, излизат на сушата само за да снесат яйца; необходима е финна песъчлива почва, в която животните да могат да се заравят; също така е препоръчителен една закрепена над водната повърхност кварцова лампа;
Морски костенурки (Cheloniidae)	без	Група; възможно е отглеждане поотделно поради агресивността на някой индивиди	10 x 5 или 20 x 10 за по големи екземпляри		
Австралийски змиешки костенурки (<i>Chelodina</i> <i>sp.</i>)	30	Група	5 x 2,5	2	Редовно търсят суша, отчасти се появява непоносимост между мъжките;
Кайманова костенурка (<i>Chelydra serpentina</i>)	без	препоръчително отглеждане по единично	3 x 1,5	2	Силно водолюбиви видове, излизат на сушата само да снесат яйца; жизнено пространство разделено вътрешно от корени или камъни; Евентуално презимуване
Матамата (<i>Chelus fimbriata</i>)	без	група	3 x 1,5	2	-
Шипогърда костенурка (<i>Chersina angulata</i>)	45	двойка	8 x 4	-	Възможно отглеждане на открито само през летните месеци; съоръжението за отглеждане на открито да е снабдено с отопление
Голямоглава тинеста костенурка (<i>Claudius angustatus</i>)	без	отделен екземпляр/ (група)	3 x 1,5	2	Силно водолюбиви видове, които само по изключение търсят суша; мъжките са особено агресивни, поради това са необходими прозрачни прегради и подводни скривалища.
Петниста водни костенурка (<i>Clemmys guttata</i>)	30	Двойка, възможно е отглеждане поотделно поради агресивността на някой индивиди	4 x 2	1	Водолюбиви видове, редовно търсят сушата за изсушаване и печене на слънце, атакуват дори и чужди видове; възможно е някой от видовете да се отглеждат на открито през лятото.Евентуално презимуване.

1	2	3	4	5	6
Югоизточна азиатска кутийкоподобна костенурка (<i>Cuora amboinensis</i>)	30	двойка/група –възможно е отглеждане поотделно поради агресивността на някой индивиди	4 x 2	2	Водолюбиви видове, които редовно търсят сушата за изсушаване и печене на слънце атакуват дори и чужди видове; възможно е някой от видовете да се отглеждат на открито през лятото. Препоръчително за Украшена костенурка (<i>Chrysemys picta</i>)
Китайски езерни костенурки (<i>Chinemys sp.</i>)			5 x 2,5		
Горска водна костенурка (<i>Clemmys insculpta</i>)	30	двойка/група	6 x 3	2	Блатни костенурки с доминиращо обвързване към сушата; мъжките отчасти проявяват непоносимост помежду си;социализирането на различни видове може да се окаже проблематично. Евантуално презимуване
Китайска кутийкоподобна костенурка (<i>Cuora flavomarginata</i>)	30	група	4 x 2	съд с вода	Блатни костенурки с доминиращо обвързване към сушата; мъжките отчасти проявяват непоносимост помежду си;социализирането на различни видове може да се окаже проблематично.
Индокитайска кутийкоподобна костенурка (<i>Cuora galbinifrons</i>)	30	двойка/група			
Тривичеста кутийкоподобна костенурка (<i>Cuora trifasciata</i>)	30	Двойка, възможно е отглеждане поотделно поради агресивността на някой индивиди	4 x 2	2	Водолюбиви видове, които редовно търсят сушата за изсушаване и печене на слънце атакуват дори и чужди видове; възможно е някой от видовете да се отглеждат на открито през лятото. Евантуално презимуване.
Малайска листовидна костенурка (<i>Cyclemys dentata</i>)	30	Група, възможно е отглеждане поотделно поради агресивността на някой индивиди	4 x 2	2	Водолюбиви видове, които редовно търсят сушата за изсушаване и печене на слънце атакуват дори и чужди видове; възможно е някой от видовете да се отглеждат на открито през лятото.
Австралийски хапещи костенурки (<i>Elseya sp.</i>)	30	отделен екземпляр/двойка двойка/група	5 x 2,5	2	Редовно търсят суша, отчасти се проявява непоносимост между мъжките
Късоврати костенурки (<i>Emydura sp.</i>)	30	Двойка/група, възможно е отглеждане поотделно поради агресивността на някой индивиди	5 x 2,5	2	Водолюбиви видове, които редовно търсят сушата за изсушаване и печене на слънце отчасти се проявява непоносимост между мъжките, атакуват дори и чужди видове; възможно е някой от видовете да се отглеждат на открито през лятото.

1	2	3	4	5	6
Обикновена блатна костенурка (<i>Emys orbicularis</i>)	30	Двойка/група, възможно е отглеждане поотделно поради агресивността на някой индивиди	5 x 2,5	2	Водолюбиви видове, които редовно търсят сушата за изсушаване и печене на слънце атакуват дори и чужди видове; възможно е някой от видовете да се отглеждат на открито през лятото. Препоръчително презимуване.
Африкански плоски костенурки (<i>Homopus spec</i>)	45	група	4 x 2	-	Възможно отглеждане на открито само през летните месеци; съоръжението за отглеждане на открито да е снабдено с отопление
Аржентинска костенурка (<i>Geochelone chilensis</i>)			8 x 4	съд с вода	
Червенокрака костенурка (<i>Geochelone carbonaria</i>)	45	група	8 x 4	съд с вода	Възможно временно отглеждане на открито през лятото; голяма нужда от вода за пиене и повишена влажност на въздуха;
Бразилска гигантска костенурка (<i>Geochelone denticulata</i>)					Имат голяма нужда от вода за пиене и повишена влажност на въздуха; по правило не е възможно отглеждане на открито
Планинска листоподобна костенурка (<i>Geoemyda spengleri</i>)	без	отделен екземпляр/двойка	4 x 2	съд с вода	Блатни костенурки с доминиращо обвързване към сушата; мъжките отчасти проявяват непоносимост помежду си; социализирането на различни видове може да се окаже проблематично
Жълтоглава костенурка (<i>Indotestudo elongata</i>)	45	група	8 x 4	-	Възможно временно отглеждане на открито през лятото; голяма нужда от вода за пиене и повишена влажност на въздуха;
Шарнирни костенурки (<i>Kinixys spec.</i>)				съд с вода	
Индийска звезденчата костенурка (<i>Geochelone elegans</i>); Слонска костенурка (<i>Geochelone nigra</i>); Гигантска костенурка (<i>Geochelone gigantea</i>); Леопардова костенурка (<i>Geochelone pardalis</i>), Лъчиста костенурка (<i>Geochelone radiata</i>); Африканска шпороносна костенурка (<i>Geochelone sulcata</i>)	45	група	8 x 4	-	Възможно отглеждане на открито само през летните месеци; съоръжението за отглеждане на открито да е снабдено с отопление
Тинести костенурки (<i>Kinostemon sp.</i>) (вкл. Мускусни костенурки (<i>Stemotherus</i>))	-	отделен екземпляр/група	3 x 1,5	2	Силно водолюбиви видове, които само по изключение търсят суша; мъжките са особено агресивни, поради това са необходими прозрачни прегради и подводни скривалища.

1	2	3	4	5	6
Гърбати костенурки (<i>Graptemys sp.</i>)	30	Група, възможно е отглеждане поотделно поради агресивността на някои индивиди	5 x 2,5	2	Водолубиви видове, които редовно търсят сушата за изсушаване и печене на слънце атакуват дори и чужди видове; възможно е някой от видовете да се отглеждат на открито през лятото. Евантуално презимуване за видовете от род <i>Graptemys sp.</i>
Покривни костенурки (<i>Kachuga sp.</i>)					
Лешоядова костенурка (<i>Macrolemys temminckii</i>)	без	отделен екземпляр	3 x 1,5	2	Силно водолубиви видове, излизат на сушата само да снесат яйца; жизнено пространство разделено вътрешно от корени или камъни; Евантуални презимуване
Мекопанцерна костенурка (<i>Malacochersus tornieri</i>)	30	двойка	3 x 1,5	-	Възможно отглеждане на открито само през летните месеци; съоръжението за отглеждане на открито да е снабдено с отопление; необходимост от цепнатини за скривалища
<i>Manouria sp.</i>	30	група	6 x 3	съд с вода	Имат голяма нужда от вода за пиене и повишена влажност на въздуха; по правило не е възможно отглеждане на открито
Европейски водни костенурки (<i>Mauremys spec.</i>)	30	двойка/група, възможно е отглеждане поотделно поради агресивността на някои индивиди	5 x 2,5	2	Водолубиви видове, които редовно търсят сушата за изсушаване и печене на слънце атакуват дори и чужди видове; възможно е някой от видовете да се отглеждат на открито през лятото; евантуално презимуване
Плоски костенурки (<i>Platemys spec.</i>) вкл. род <i>Acanthochelys</i>	30	двойка/група, възможно е отглеждане поотделно поради агресивността на някои индивиди	4 x 2	2	водолубиви видове, които редовно търсят сушата за изсушаване и печене на слънце атакуват дори и чужди видове; възможно е някой от видовете да се отглеждат на открито през лятото.
Африкански тинести костенурки (<i>Pelusios spec</i>)	30	отделен екземпляр/група	5 x 2,5	2	Редовно търсят суша, отчасти се появява непоносимост между мъжките;
Жабешкоглави костенурки (<i>Phrynops sp.</i>)					
Щитоноги костенурки (<i>Podocnemis spec</i>)	30	Отделен екземпляр/двойка/група,	5 x 2,5	2	Водолубиви видове, които редовно търсят сушата за изсушаване и печене на слънце отчасти се проявява непоносимост между мъжките, атакуват дори и чужди видове; Възможно е отглеждане поотделно поради агресивността на някои индивиди
Украсени костенурки (<i>Pseudemys spec</i>)		Група			
Трикилеви костенурки (<i>Melanocheilus spec</i>)		Група	4 x 2		
Китайска ивичестоврата костенурка (<i>Ocadia sinensis</i>)			5 x 2,5		

1	2	3	4	5	6
Голямоглава костенурка (<i>Platysternon megacephalum</i>)	30	отделен екземпляр	3 x 1,5	1	Предимно силно водолюбиви видове, които само по изключение търсят суша; мъжките са особено агресивни, поради това са необходими прозрачни прегради и подводни скривалища.
Южноафрикански звезденчати костенурки (<i>Psammobates spec</i>); Паякови костенурки (<i>Puxis spec</i>)	45	Група	4 x 2	-	Възможно отглеждане на открито само през летните месеци; съоръжението за отглеждане на открито да е снабдено с отопление
Южноамерикански горски костенурки (<i>Rhinoclemmys spec</i>)	30	Група, възможно е отглеждане поотделно поради агресивността на някой индивиди	5 x 2,5	1	Водолюбиви видове редовно търсят сушата за изсушаване и печене на слънце. Мъжките отчасти проявяват непоносимост помежду си, както и социализирането на различни видове може да се окаже проблематично. Възможно е някой от видовете да се отглеждат на открито през лятото
Четириока костенурка (<i>Sacalia bealei</i>); Черна блатна костенурка (<i>Siebenrockiella crassicollis</i>)	30	Група, възможно е отглеждане поотделно поради агресивността на някой индивиди	4 x 2	2	Водолюбиви видове, които редовно търсят сушата за изсушаване и печене на слънце атакуват дори и чужди видове; възможно е някой от видовете да се отглеждат на открито през лятото.
Гигански мускусни костенурки (<i>Staurotypus spec</i>)	-	отделен екземпляр	3 x 1,5	2	Силно водолюбиви видове, излизат на сушата само да снесат яйца; жизнено пространство разделено вътрешно от корени или камъни;
Каролинска кутийкоподобна костенурки (<i>Terrapene carolina</i>)	30	отделен екземпляр/ двойка/ група	5 x 2,5	съд с вода-	Блатни костенурки с доминиращо обвързване към сушата; мъжките отчасти проявяват непоносимост помежду си, както и социализирането на различни видове може да се окаже проблематично. Препоръчително презимуване.
Украшена кутийкоподобна костенурки (<i>Terrapene ornata</i>)	45				
Американски водни костенурки (<i>Trachemys spec</i>)	30	Група, възможно е отглеждане поотделно поради агресивността на някой индивиди	5 x 2,5	2	Водолюбиви видове, които редовно търсят сушата за изсушаване и печене на слънце отчасти се проявява непоносимост между мъжките, атакуват дори и чужди видове; възможно е някой от видовете да се отглеждат на открито през лятото

1	2	3	4	5	6
Мекочерупчести костенурки (<i>Trionychidae</i>)	30	отделен екземпляр/двойка/група	5 x 2,5	2	Водолюбиви видове, излизат на сушата само, за да снесат яйца; необходима е финна пясъчлива почва, в която животните да могат да се заравят; също така е препоръчителен една закрепена над водната повърхност кварцова лампа; Евентуално презимуване.
Степна костенурка (<i>Testudo .horsfieldi</i>)	45	група	8 x 4	-	Възможно отглеждане на открито само през летните месеци; съоръжението за отглеждане на открито да е снабдено с отопление. Задължително презимуване за <i>Testudo .horsfieldi</i> и евентуално презимуване за <i>Testudo gaeca</i> (африканска)
Шипобедрена костенурка (африканска) (<i>Testudo gaeca</i>)					
Шипобедрена костенурка (<i>Testudo gaeca</i>); Шипоопашата костенурка (<i>Testudo hermanni</i>) и Зъбчата костенурка (<i>Testudo marginata</i>)	45	група	8 x 4	-	Препоръчително предимно отглеждане на открито; отглеждане в стая следва да бъде за зимния период или при неблагоприятно време; съоръженията за отглеждане на свобода трябва да са на слънчеви места, да имат защитна къщичка и хвърлящи сянка растения; Задължително презимуване